

1:1 Ma sira ka 'o dunia ma koisidadikuwasi 'ena 'una gee wisironga 'o Demo 'una nagau. 'O demo 'una ge'ena naga de ma Jo'oungu ma Dutu de 'una kaimatero de ma Jo'oungu ma Dutu. 2 Ka ma di-disirakasi 'una naga de ma Jo'oungu ma Dutu. 3 'O sagala moi-moi 'isikokidadi ma ngekomo 'una. Nako ko 'unawa ge'ena 'okia sonaa 'iodumu 'idadi-dadiku gee ka moi ma koi'iwa. 4 'O Demo 'una ge'ena 'o 'ahu ma titi. De 'o 'ahu ma titi gu'una wo'asa 'o darangi 'o nyawaka. 5 'O darangi ge'ena 'isiwara 'o darusu ma dodaka de 'o darusu koya'akunuwa yasongene 'o darangi ge'ena. 6 Naga wimoi ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko woboano 'awi ronga 'o Yohanes. 7 'Una woboa wositotara ma ngale 'o darangi ge'ena la 'o nyawa 'iodumu yongaku 'unaka. 8 'O Yohanes 'una ge'ena ko 'o darangiwa. 'Una duga kawositotara ma ngale 'o darangi ge'ena. 9 'O darangi ma dutu gee yakidisiwara 'o nyawa 'iodumika naga 'iboakau 'o duniano. 10 Ngaro 'o dunia de ma doda 'isidadi ma ngekomo 'una, ma gee 'una woboano 'o duniaka, 'o dunia ma nyawa kowinakowa ma ngale kowingakuwa. 11 'Una woboa 'awi daeraano ma 'awi nyawa-nyawa kowisidabinowa. 12 Ma 'o nyawa 'iodumu gee widawongo de wingaku 'unaka, wakidiai 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 13 'Ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena koimaterowa de ngone 'o nyawa polahiri. Ngone polahiri ge'ena ka 'o nyawa ma du-duaka, ma 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena sababu 'una ma sirete wakisidadi. 14 'O Demo gu'una womadadiokau 'o nyawa, de womanoa naga ngoneka, de ngone pamakekau 'awi kumati. 'Awi kumati ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno to 'una 'awi Dea. Ngano 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka womatengo-tengoka. Ma ngekomo 'una, ngone pakokimake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure de 'awi dora, de posironga wotiaioka. 15 'Unau ge'ena gee 'o Yohanes wositotara wongose 'ato, " 'O nyawa nu'unau gee ma sira tosikawasakau 'o nyawaka tongose 'ato, 'Dua wimoi 'asa woboa ma 'una 'ifoloi wi kuasa 'iamoko de de ngoi. Sababu ngoi kotolahiruawasi 'ena 'una nagau.' " 16 'Una posironga de wonadoraka de posironga wonasibarakatioka koitogutogumuwa. 17 Ma Jou 'awi besesongo wonakula ma ngekomo 'o Musa, ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora de 'awi di-diai gee 'itiai ma sala ngoneno wosidumutu ma ngekomo ma Yesus Kristus. 18 Komoiwasi wimake ma Jo'oungu ma Dutu duga ka to 'una 'awi Ngowaka womatengo-tengoka gee naga de ma Dea de ka 'o singina moi. 'Unau wosidumutu ngoneno ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena nagu'una. 19 'O Yahudioka manga balu-balusu gee yogogere 'o Yerusalemuoka yosuloko 'o 'imam-'imam de manga ro-riwo gee manga 'asali 'o Lewino yotagi 'o Yohanesika la yosano 'unaka 'ato ngona ne'ena ma kia. 20 'O Yohanes womasidemo wositi-tiaika wongose 'ato, "Ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau ge'ena ko ngoiwa." 21 De 'ona yosanoli, "Nako koge'ena de ngona ne'ena nagu'una? Ma Nabii Elia?" 'O Yohanes wosango, "Ko'uwa." De yongoseli, "Ngona ne'ena 'o Nabii ma Amoko gee mida-damaa?" 'O Yohanes wosango wongose 'ato "Ko'uwa!" 22 Ge'enaka de 'ona yongoseli, "Nako koge'ena ge'ena nosidemono ngomino ngona ne'ena nagu'una. La ngomi 'idadi miositotara 'o nyawaka gee misulosuloko ngomino. So moteke ngona, ngona ne'ena ma kia?" 23 'O Yohanes wosango, "Ngoiou ne'ena gee ma sirasi ma Nabii Yesaya wongose 'ato: ' 'O nyawa moi naga 'o tonaka 'ika-kakasaka wosigaso-gasoko wongose 'ato: Niosikatiai 'o ngekomo ma ngale ma Jou woboa.'" 24 Naga yakisulo-sulokino go'ona yamuruo naga 'o Farisioka. 25 'Ona yosano 'o Yohanesika, "Nako ngona ko ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-lahawa, ko 'o Eliawa, de ko 'o Nabii ma Amokuwa, de 'ido'oa so 'o nyawa naki'osiki?" 26 'O Yohanes wosango, "Ngoi 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere. Ma naga nia sigoronaka wimoi ngini kowininakowa. 27 'Una woboa woisidu'uruno. Ma ka 'awi tarupa ma gumini tasose ma koyadaenuwa." 28 Ge'ena 'iodumu 'idadi 'o Betaniaka, 'o Yordan ma 'akeroka gee kiaka naga 'o Yohanes 'o nyawa waki'osi-'osiki ma songonasa dina. 29 Ko ma bibinoka de 'o Yohanes wimake 'o Yesus woboa 'unano. De 'o Yohanes kawongosekau, "Ee, gudaue ma Jo'oungu

ma Dutu 'awi Domba ma Ngowaka gee wadua-duangou ma ngale watuusu 'o nyawa 'o duniaka ma so-sowono. 30 'Unau ge'ena gee tinisidemo-demokau 'ato dua wimo'i woboa woisidu'uruno, ma 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko, sababu ngoi kotolahiruawasi 'ena 'una nagau. 31 Ma sira ngoi ma kotowinakowasi 'una ge'ena ma kia, 'ena momongo ngoi 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere la 'o Israeloka winako 'una." 32 'O Yohanes wositotara naneda mita, "Ngoi tamake 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'i'uti daku 'o diwanguku 'isoka 'o pombo 'i'uti de 'imanoa 'unaka. 33 Ma 'orasi ge'ena ngoi kotowinakowasi 'una ge'ena ma kia. Ma ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere, 'una wongosekau ngoino konee: 'Gee dua namake 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'i'uti de 'imanoa wimo'ioka, 'unau 'asa 'o nyawa waki'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini.' " 34 'O Yohanes wongose, "Ngoi ma sirete towimakekau de ngoi ma sirete tinisidemo 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka." 35 Ma bibinoka, 'o Yohanes de 'awi do-domoteke yamididi ge'enakauoli. 36 Gee 'o Yohanes wimake 'o Yesus wotagi-tagioke de kawongosekau, "Winilega, gu'unau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Domba ma Ngowaka." 37 'O Yohanes 'awi do-domoteke yamididi go'ona kayo'isenoka 'o Yohanes koge'ena wongose, de yotagiokau 'o Yesus wimoteke. 38 'O Yesus womadutumu 'awi dudunisa de wakimake 'ona wimote-moteke, de kawosanokau, " 'Okiau nianonu?" 'Ona yosango, "Rabi, kiaka nomanoa?" ('O Rabi ngone tanu, " 'o Guru".) 39 'O Yesus wongose, "Nou, ngini ma sirete nialega!" 'Ona yotagi de de 'una de yamake kiaka 'una womanoa. Ma 'orasi ge'ena poilia 'o takoro soata 'o wange 'icako. Ge'ena ma wange 'ona yomanoa de de 'una. 40 Yamididi gee yo'isenokau 'okia naga 'o Yohanes wakisidemoka de yotagi wimoteke 'o Yesus, wimo'i ge'ena 'o Andreas, 'o Simon Petrus ma dodoto. 41 'O Andreas wosijai-jai winonu 'o Simon Petrus to 'una 'awi riaka, so wimakeno de kawongosekau 'unaka, "Ngomi mimakamakekau ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee wisironga ma Kristus!" Ngone tanu "Ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki." 42 Ge'enaka de 'o Andreas 'o Simon wi'otaka 'o Yesusika. 'O Yesus widi-diriidi 'o Simonika de kawongosekau, "Ngona 'o Simon, 'o Yohanes 'awi ngowaka. Ngona 'asa nisironga 'o Kefas." ('O Kefas ge'ena 'o Yunanioka yongose 'ato 'o Petrus, ngone tanu " 'O Teto 'Igi-gigie.") 43 Ma bibinoka 'o Yesus waputusokau wotagi 'o Galileaka. De yomakamake de 'o Filipus de kawongosekau 'o Filipusika, "Nou noimoteke ngoi la nodadi 'ai do-domoteke!" 44 'O Filipus 'awi 'asali 'o Betsaida ma kotano, ge'ena la 'o Andreas de 'o Petrus manga gogeroka. 45 'O Filipus yomakamake de 'o Natanael de kawongosekau 'o Natanaelika, "Ngomi mimakekau 'o nyawa gee 'o Musa wingose-ngose naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ma bukuoka, de gee 'o nabii yosika-kawasa. 'Una ge'ena 'o Yesus 'o Nazaretino, 'o Yusuf 'awi ngowaka!" 46 Ma 'o Natanael wosango, "Tei! Kaidadi? 'o kianikia moi yaowa-owa de 'iboa 'o Nazaretino?" De 'o Filipus wosango, "Nou, ngona ma sirete wonilega!" 47 'O Yesus wimake 'o Natanael woboa de kawongosekau, "Winimake, gu'una 'o Israel toto. 'Una 'awi singina 'itiai." 48 'O Natanael wosano 'o Yesusika, " 'Aba, kokia so noinako?" 'O Yesus wosango, " 'O Filipus kowoni'asokuawasi 'ena tonimakekau 'o gota ma ronga 'o 'ara ma timiku." 49 Ge'enaka de 'o Natanael kawongosekau, " 'Aba Guru, ngona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, ngona 'o Israeloka ma nyawa 'amia Koana!" 50 'O Yesus wongose, "Ngona nongaku ge'ena duga ka sababu ngoi tongose 'ato tonimakekau 'o gota ma ronga 'o 'ara ma timiku! Dua 'asa namake 'okia sonaa 'ifoloi'osi 'ila-laagomo de ge'ena!" 51 De ge'ena 'o Yesus wongoseli, "Ne'ena tonisidemo tosigou-gounguku, ngona 'asa namake 'o diwanga 'ipelenga de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi sagala mala'ekati 'i'uti doa ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'ai bionoka."

2:1 'O Yesus waki'asokoka 'o Filipus de 'o Natanael, de ma wange sa'angeka de 'o ngaamoko yosi'odomo 'o Kana ma kotaka 'o Galilea ma daeraaka. De 'o Yesus ma 'esa mita ge'enaka. 2 'O Yesus de wi do-domoteke mita yamake 'o ga-gasoko 'o ngaamoko ma ngodomino ge'ena. 3

Gedagee manga 'anggur 'ibootokau de 'o Yesus ma 'esa kamongosekau 'o Yesusika, "Manga 'anggur yakisidobootokau." 4 'O Yesus wosango, " 'Eme, 'uwasi noisuloko. Ma 'orasi koya'adonuawasi tomasidumutu 'ato ngoi ne'ena ma kia." 5 Ma 'o Yesus ma 'esa mongose 'o nyawa-nyawaka gee yole-leleani 'o ngaamoko ma ngodomoka go'ona, "Kaniamoteke 'okia naga bato wongose nginika." 6 Ge'enaka 'o 'akere ma ngii 'o ngai butangaka yadua-duanga ma ngale yomasi'iso-'isoko moteke 'o Yahudioka manga 'adati la bari yotebini ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka. 'O 'akere ma ngii ge'ena moi-moi ma doda poilia 'o literi ratusu moiku. 7 'O Yesus wongose yole-leleanika go'ona, "Ma 'akere ma ngi-ngiiku ge'ena niokokidarisuku 'o 'akere." Ge'enaka de 'ona yodarsi yosi'oma-'omangie. 8 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Bika ne'ena nia'ese ma 'akere ge'ena ma eta de nia'asa ma rame ma dutuka." Ge'enaka de 'ona ya'asa ma 'akere ge'ena ma rame ma dutuka, 9 de ma rame ma dutu gu'una wataili ma 'akere gee 'imadadikou 'o 'anggur. ('Una kowosido-dogumuwa kiano 'o 'anggur ge'ena, yanako duga ka gee yole-leleani gee ma 'akere ge'ena yodari-darisi.) So ma rame ma balusu gu'una wi'asokino wonga-ngaamoko, 10 de kawongosekau, " 'Etei, biasa 'o nyawa 'o 'anggur yosisupu ge'ena 'isira gee 'ifoloi yaowa-owasi de nako 'o nyawa yoboa-boano gee yakidugakau 'asa de gee biasali. Ma 'Esa moi ngona nadaotika 'o 'anggur gee 'ifoloi yaowa-owa sigado ne'ena." 11 Ne'enau 'o no-nako 'ihera-herangi ma di-disiraka 'o Yesus wodiai. 'Una wodiai ge'ena 'o Kana ma kotaka 'o Galilea ma daeraaka. De 'o no-nako ge'enau 'una wosidumutu 'awi kuasa 'iamoko ma sala so wi do-domoteke wingaku. 12 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de ma 'esa, de 'awi dodo-dodoto, de mita wi do-domoteke yotagi 'o Kapernaum ma kotaka. 'Ona ge'enaka manga wange muruoka naga. 13 Gee 'o Yahudioka manga wange ma amoko 'isoriokau ge'ena la yosingano-nganonie Wakisisupu ma Wange, de 'o Yesus wotagi wosikaie 'o Yerusalemude. 14 'O Yerusalemuoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma ginitaroka 'o Yesus wakimake 'o sapi de 'o domba de 'o pombo yomawuku-wukunu, de mita 'o pipi yosita-tagali ge'enaka yogogerie. 15 'O Yesus wodiai 'o be-besana moi 'o gumini de ge'enau wakisisiniiki yomawuku-wukunu go'ona de manga sapi de ma domba 'iodumu gee ma Jou wi Woa ma ginitaroka. 'O pipi yosita-tagali manga meja waleoto pagara so manga pipi ma 'ipiakorika. 16 Ge'enaka de wongose 'o pombo yowuku-wukunika, "Nia'aikika 'iodumu ne'enaka dau. 'Ai Dea 'awi Woa 'uwa niadaia nimawuku-wukunu ma ngii!" 17 So 'awi do-domoteke yonganonie 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka 'ingose konee, " 'Ani Woa posironga toduaoka. 'Ai du-duaka 'ai singina ma dodaka ge'ena matero ka 'o 'uku 'ilala-lala." 18 'O Yahudioka manga balu-balusu 'o Yesus wiba-baili yongose 'ato, "Bika nodiai 'o no-nako 'ihera-herangi ma ngale 'isidumutu ngomino 'ato ngona ma Jo'oungu ma Dutu wonikula 'o hak nodiai kone'ena." 19 'O Yesus wosango wongose 'ato, "Niapiakorika ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ne'ena, de ka 'o wange sa'ange ma dodaka de ngoi tosigokokali!" 20 De 'ona yosango, " 'O taunu nagi soata de butangano yodiai ma Jou wi Woa ne'ena, de ngona nomau nosigokoli ka 'o wange sa'ange ma dodaka?" 21 Ma 'o Yesus 'awi dumutu ma ngale ma Jou 'awi Woa ge'ena, ge'ena la to 'una 'awi roese ma sirete. 22 So ge'enaka de gee 'o Yesus wisimomikoka 'o songenoka, de 'awi do-domoteke yonganonie 'ato ma ngale ge'ena, ge'ena wakisidemokau. So yongaku 'okia naga gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka de mita gee 'okia naga 'o Yesus wosidemokau. 23 'O Yesus ka 'o Yerusalemuokasi ma 'orasi Wakisisupu ma Wange ma Amoko ge'ena, de 'o nyawa manga gudai yongaku 'unaka sababu 'o no-nako 'ihera-herangi wokadiai. 24 Ma 'o Yesus ma sirete kowakingakuwa, sababu 'una wakinako 'o nyawa 'iodumu. 25 Ma ngale 'o nyawa manga singina, koiparaluwa 'o nyawa yosiwaiti 'unaka, sababu 'una wanako 'okia naga 'o nyawa manga singina ma dodaka.

3:1 Naga wimoi 'o Yahudioka manga balusu 'o Farisino 'awi rongga 'o Nikodemus. 2 Ma moi ge'ena 'iobiruku de waino 'o Yesusino de wongose, " 'Aba Guru, ngomi mianako ngona 'o guru moi ma Jo'oungu ma Dutu wonisulokino, sababu komoiwa ya'akunu yadiai 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka ngona nodi-diai nako ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa." 3 De 'o Yesus wosango, "Ne'ena tosidemogaroku tosidemo, komoiwa moi yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati nako koyakisingowakuwali." 4 Ge'enaka de 'o Nikodemus wongose 'o Yesusika, "Tei, kokia 'o nyawa yobalusokau de yakisingowakoli? Kaidadiosi manga 'esa manga pokorie yoliode 'asa de yakisingowakoli?" 5 De 'o Yesus wosango, "Ma gou-goungu yadaene 'ai demo ne'ena: Nago'ona koyakisingowakuwa de 'o 'akere de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona koyodadiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 6 Ngone 'o nyawa ge'ena ka nanga balusu 'inasingowauku, ma nako 'o 'ahu ma sungi ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 7 'Uwa noherangi nako ngoi tongose 'ato ngini nioodumu salingou nisingowakoli. 8 'O dadoko 'itagi kiaka naga moteke 'ena ma mau, ngone po'isene ma guruusu ma koposidongoowa kiano 'iboa de kiaka 'isikaika. Koge'enali mita 'o nyawa gee 'o Ngomasa yakisingowaka ma ngale 'o 'ahu ma sungi yakikula, ge'ena moteke to 'ena ma mau." 9 'O Nikodemus wosano, "Kokia sigado koge'ena 'idadi?" 10 'O Yesus wosango, "Ngona noguru 'o Israeloka de konosikanakowa? 11 Tonisidemo ne'ena: Ngoi tobi-bicara duga ka 'okia sonaa gee tanakokau, de tosijarita duga ka 'okia naga gee tamakekau, ma ngini koniadawonguwa 'okia naga gee tositota-totara. 12 Ngini koniongakuwa gee ngoi tosijarita 'okia sonaa 'o duniaka ne'ena, so dua ma rai koniongakuwa nako ngoi tosijarita 'okia sonaa 'o sorogaaka! 13 Komoiwasi yodoa 'o sorogaade, duga ka ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka gee to'utiokau 'o duniaku. 14 'Isoka 'o Musa 'o tonaka 'ika-kakasaka 'o ngia gee 'o tambaga yadi-diaiku 'o gotaka wosidoade, koge'enali mita ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka salingou 'isitedene 'o salipoka. 15 La 'o nyawa 'iodumu gee yongaku-ngaku ngoino yamake 'o 'ahu 'ika-kakali." 16 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wadora ma sala 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, sigado wokula 'awi Ngowaka womatengo-tengoka, la nago'ona yongaku de yomasiga-gao 'unaka, ge'ena koyobinasawa ma yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 17 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka wosiguti 'o duniaku, ma ngale kowahukumuwa 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, ma 'ena wosilaha. 18 'O nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka ge'ena koyakihukumuwa. Ma gee koyongaku-ngakuwa ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumokau sababu koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika gee womatengo-tengoka. 19 'Ona yakihukumu ma sababu naneda: Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi darangi 'iboakau 'o duniano, ma 'o nyawa 'ifoloi yoduaka ka 'o darusu ge'ena la 'o sowono, sababu manga manarama 'itorou. 20 'O nyawa gee yodua-duaka 'o dorou yodiai, yodu'uduku 'o darangi. 'Ona yooluku yaika 'o darangika la manga di-diai 'ito-torou ge'ena 'uwa 'isupu. 21 Ma 'o nyawa gee yadi-diai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, 'ona yoboa 'o darangika la 'iwaiti 'okia naga yadiaiokau ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 22 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de 'awi do-domoteke 'o Yerusalemuoka yoma'aiki yotagi 'o Yudea ma daeraaka. Ge'enaka doka 'una de 'awi do-domoteke manga wange muruoka naga, de ma 'orasi ge'ena 'una 'o nyawa waki'osiki. 23 Ma 'orasi ge'ena 'o Yohanes kowobuiwasi. 'Una 'o nyawa waki'osiki 'o 'akeroka gee yosironga 'o Aionon 'o Salim ma datekoka, sababu ge'enaka 'o 'akere 'iamoko. So 'o nyawa yoboa 'unano de waki'osiki. 25 'O Yohanes 'awi do-domoteke yamuruo naga yomakaributu de 'o Yahudioka wimoi, ma ngale kokia yoma'isoko la bari yotebini ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka moteke manga 'adati. 26 'Ona yotagi 'o Yohanesika de yongose, "Ee 'Aba Guru, ma raiokau kanongano-nganonosi 'o nyawa wimoi gee de de ngona 'o Yordan ma 'akere ma songonaka, gee ma sira nosidumutu ngomino! Ne'ena 'una 'o nyawa waki'osiki mita, de 'o nyawa manga gudai yotagi 'unaka!" 27 'O Yohanes wosango, "Ka ngone 'o nyawa ge'ena kopomadamakewa 'isoka koge'ena, nako ko ma Jo'oungu ma Dutuwa wonakula. 28 Ngini ma sirete nio'isenokau ngoi tosidemo konee:

'Ngoi ko ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-lahawa. Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko tosira 'o duniano, 'asa deika 'una.' 29 Ma raiokau 'o nyawa dua yosikaika 'unaka sababu 'ona ge'ena to 'una, 'isoka 'o ngeweka monga-ngaamoko muna ge'ena to ma rokata. Ma wonga-ngaamoko 'awi manai ge'ena duga kawoma'okode 'awi dateoka de wosigisene, de 'una womorene nako wo'isene wonga-ngaamoko 'awi 'ilingi. Koge'enali mita ngoi. Ne'ena ngoi tomorene ma sala. 30 Salingou 'una kaisiika monga wisiamoko, de ngoi kaisiika monga koisiamokuawau." 31 " 'Una gee daku 'o sorogaaku woboaku, 'una wodaduie de 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka. Ma 'o nyawa 'o duniano, 'ona ge'ena 'o dunia ma nyawa, de yobi-bicara 'o dunia ma kia sonaa. 'Una gee dakuuku 'o sorogaaku woboa-boaku, ge'ena 'una wodaduie de 'o sagala 'iodumu. 32 'Una wosidemo 'okia naga gee wamakekau de wo'isenokau 'o sorogaaka, ma 'o nyawa koyongakuwa 'okia naga wosidemo-demo ge'ena. 33 Ma 'o nyawa gee yongaku 'awi demo ge'ena, 'ona ge'ena yongaku 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ge'ena ma gou-goungu 'itiai. 34 Sababu 'una gee ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko wositotara 'awi demo-demo, ngano 'unaka wisidukulakau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. 35 Nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu wisibosono 'awi Ngowaika, de wosisarakaniokau 'o sagala moi-moi 'una waparetano. 36 'O nyawa gee yongaku de yomasiga-gao ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika gu'una, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma 'o nyawa gee kowisingounuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika gu'una, 'ona koyamakewa 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 'Ona ma Jo'oungu ma Dutu tatapu kawakihukumosi." 4:1 'O Yesus wanako 'ato 'o Farisioka yo'isenokau 'ato 'una 'o nyawa manga gudai wimoteke de waki'osiki, 'ifoloi yokudai de gee 'o Yohanes womote-moteke. (2 Yadaene 'ena 'o Yesus 'una kowaki'osikuwa duga ka 'awi do-domoteke.) 3 Gee 'o Yesus wanako 'ato 'o Farisioka yo'isenokau ge'ena, de 'una woma'aiki 'o Yudea ma daeraaka de wolio 'o Galilea ma daeraaku. 4 Wosikauku 'o Galileaku waboa 'o Samaria ma daeraa ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 5 So wototara 'o kota moika 'o Samariaka ma ronga 'o Sikhar, 'o tonaka gee ma sira 'o Yakub wokula-kula 'awi ngowaka 'o Yusufika ma dateoka. 6 Ge'enaka dau 'o parigi moi gee yosironga 'o Yakub 'awi parigi. 'O Yesus wokangelakou sababu 'awi do-dagi 'ikurutu, so wogogeruku 'o parigi ma dateoka. Ma 'orasi ge'ena poilia 'o takoro mogiooko de modidi 'o wangeka. 7 Ma 'orasi ge'ena 'awi do-domoteke yotagiokau 'o kotaka 'o 'inomo yo'ija. Ge'enaka de 'o Samaria ma nyawa mimoi moboa 'o 'akere mosi'onoko, de 'o Yesus kawongosekau munaka, "Biranga, tanu ma eta noikula ta'okere?" 9 'O ngeweka gumuna mosango, " 'Aba ngona 'o Yahudi ma nyawa, ngoi 'o Samaria ma nyawa; de 'ido'oa so nomau 'o 'akere noga'asoko ngoino?" (Muna koge'ena mongose, sababu 'o Yahudioka 'ona koyomakasupuwosamuwa de 'o Samariaka.) 10 'O Yesus wosango, "Nako ngona nanako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu 'o nyawaka, de nanako ngoi ne'ena ma kia gee toga-ga'asoko 'o 'akere ngonaka, ma raiokau ngona ma sirete noga'asoko 'o 'akere ngoino ma ngale na'okere, de ngoi 'asa tonikula 'o 'akere gee 'o nyawa yakisiwango-wango." 11 'O ngeweka gumuna mosango, " 'Aba, 'o parigi ne'ena komasorikuwa, 'ani gu-guiti ma koi'iwa, de kiano namake 'o 'akere gee 'o nyawa yosi'ahu-'ahu? 12 'O Yakub to ngomi 'amia topora, mikulano 'o parigi ne'ena. 'Una ma sirete ne'enakou wa'odo-'odomo; koge'enali mita 'awi ngowan-gowaka de 'awi haewani waso-sowohi. Bolo 'Aba ngona nongose ngona 'ifoloi noamoko de 'o Yakub?" 13 'O Yesus wongose, " 'O nyawa gee ya'oke-'okere 'o 'akere ne'ena dua manga kibiti kaidudungokasi! 14 Ma 'o nyawa gee dua ya'okere 'o 'akere gee ngoi takikulaka, dua manga kibiti koidudunguawau kaisi'ado-'adonika. Sababu 'o 'akere gee dua ngoi takikula-kulaka ge'ena matero ka 'o booteke manga roese ma dodaka, gee ma 'akere 'i'uisi de yakikula 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika." 15 'O ngeweka gumuna mongose, " 'Aba, noikulano 'o 'akere ge'ena, la 'ai kibiti 'uwau 'idudu-dudungu, de koiparaluuwau tainoli ne'enano ma ngale 'o 'akere tosi'onoko." 16 De 'o Yesus wongose, "Tagi 'ani rokata woni'ese, deika nainoli de de 'una ne'enano!" 17 'O ngeweka gumuna

mosango, "Ngoi 'ai rokata koi'iwa." 'O Yesu wosango, "Ia ma goungu 'ani demo ge'ena. 18 Sababu ngona nongaamoko ma motoau, de 'o nauru gee ne'ena naga nimalomuno ge'ena ko to ngonawa 'ani rokata." 19 'O ngeweka gumuna kamongosekau, "Ne'ena ngoi tanako 'Aba ngona 'o nabii moi. 20 To ngomi 'amia edete de mia dotumu yosuba ma Jo'oungu ma Dutuka 'o gigieka ne'ena. Ma 'Aba to ngona 'ani nyawa yongose 'ato, 'o nyawa salingou yosuba ma Jo'oungu ma Dutuka, ma ngii duga ka 'o Yerusalemuoka." 21 'O Yesu wongose munaka, "Biranga, kanongaku bato 'okia naga tongose-ngose! Dua 'o 'orasi ma moi, 'o nyawa 'asa yosuba 'ai Deaka ko ne'ena 'o gigiekawau, de mita ko 'o Yerusalemuokawau. 22 Ngini 'o Samaria ma nyawa winisuba ma Jo'oungu ma Dutu ma kowininako 'itaiwasi, ma ngomi 'o Yahudi ma nyawa misuba ma Jo'oungu ma Dutu gee minako-nakokau, sababu 'o habari ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'o nyawa wosilaha, ma ngekomo 'o Yahudi ma nyawaka de yaino. 23 Ma dua ma 'orasi 'asa ya'adono de naga ya'adonokau, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'asa nisi'asa winisuba 'ai Dea ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngekomo 'iti-tiai 'isoka gee 'una wodua-duaka. 24 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena 'o Ngomasa, de duga ka de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini so 'o nyawa 'idadi wisuba 'ai Dea ma Jo'oungu ma Dutu, de winako 'itai." 25 'O ngeweka gumuna mongose 'o Yesusika, "Ngoi tanako ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha (gee wisironga ma Kristus) 'asa woboa. Gee woboa ge'ena dua wositotara 'okia sonaa moi-moi ngomino." 26 'O Yesu wongose, " 'Una gee wongose-ngose ge'ena ngoiou gee ne'ena tobi-bicara de de ngona." 27 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesu 'awi do-domoteke yolio 'o kotaka de yaino so ya'adono ge'enano. 'Ona yoherangi wimake 'o Yesu wobi-bicara de 'o ngeweka mimoi. Ma komoiwa yomoroini yosano 'ato, " 'Aba, 'okiau noparaluu?" Bolo " 'Ido'oa so 'Aba nobi-bicara de 'o ngeweka gumuna?" 28 Ge'enaka de 'o ngeweka gumuna mamada 'ami 'akere ma ngii de motagi kamoowa-owara 'o kotaka de mosidemo 'o nyawa-nyawaka ge'enaka doka, 29 "Nou powilega 'o nyawa gee wosidemo 'okia sonaa 'iodumu gee ngoi tadi-diaiokau. Poilia 'una ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ge'ena la ma Kristus!" 30 So 'o nyawa-nyawa ma kotaka ge'ena mita yotagi 'o Yesu wilega. 31 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesu 'awi do-domoteke yongose, " 'Aba Guru, no'odomosi." 32 'O Yesu wongose, " 'O 'inomo naga ngoioka gee ngini konianakowa." 33 So 'awi do-domoteke yomakasano yongose 'ato, "Naga 'o nyawa 'o 'inomo widagasano?" 34 Ge'enaka de 'o Yesu kawongosekau, "To ngoi 'ai 'inomo ge'ena la tadiai 'ai Dea gee wosulo-suloko 'o duniano 'awi mau, de tosiduanga 'o manarama gee wokulakau ngoino. 35 Ngini niongose 'ato, ' 'O togutuku 'o mede soatosi.' Ma ngoi tinisidemo: Nialega 'o bira 'o bairoka 'i'umukukou, 'i'utukou! 36 Yo'utu-'utuku gee 'ikuruekau yomanarama de yamake manga sewa de ma hasili ge'ena la 'o nyawa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. So gee yotudu-tuduku de yo'utu-'utuku yoodumu 'idadi kayomore-morene. 37 De ge'ena dau ge'ena 'itai gee 'o nyawa yongose-ngose konee: 'Moi yotuduku, moi yo'utuku.' 38 Ngoi tinisuloko ngini niotagi 'o nyawaka gee yakisitotarokau 'o Habari ma Owa matero katinisuloko nio'utuku 'o bairoka gee 'o nyawa 'iregu yotuduuku. 'O nyawa 'iregu yomanarama, ma ngini niomadugutuku ma hasili." 39 De manga gudai 'o Samaria ma nyawa ma kotaka ge'ena yongaku 'o Yesusika sababu 'o ngeweka gumuna mongose 'ato, " 'Una wosidemo ngoino 'okia naga 'iodumu gee tadi-diaiokau." 40 So gee 'o Samaria ma nyawa go'ona yomakamake de 'o Yesu, de wibaja la womanoasi de de 'ona. So 'o Yesu womanoa ge'enaka 'o wange modidioka. 41 Ge'enaka de 'o nyawa-nyawa kayokudai monga yongaku 'o Yesusika, sababu 'okia naga gee 'una ma sirete wakisidotoko 'onaka. 42 'Ona yosidemo 'o ngewekaka gumuna yongose 'ato, "Ma 'orasi ne'ena ngomi miongaku ge'ena ma sababu ko ngonawau 'okia naga nongoseno ngomino, ma 'ena sababu ngomi ma sirete mio'isenokau 'una wobi-bicara, de mianako 'una ge'ena ma goungu 'o nyawa 'o duniaka wosilaha-laha." 43 'O Yesu 'o Sikharoka wi wange modidioka, de wotagi wosikauku 'o Galileaku. 44 'O Yesu ma sirete wongosekau 'ato, " 'O nabii moi ka to 'ona manga soanoka ge'ena koyakihoromatiwa." 45 Ma gee

wototara 'o Galileaku, de 'o nyawa-nyawa ge'enaka dau widawongo kayomore-morene, sababu Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'ona 'o Yerusalemuoka, de yamakekau 'iodumu gee 'o Yesus wodi-diaiokau. 46 Ge'enaka de 'o Yesus wolioli 'o Kanaka 'o Galilea ma daeraaka, gee kiaka naga 'o 'akere wadi ai 'idadi 'o 'anggur. De 'o Kapernaumoka wimoi 'o pamaretaka woma-manarama 'awi ngowaka wopanyakeku. 47 Gee wo'isenoka 'o Yesus woboano 'o Galileaka 'o Yudeaka de waino, de 'una waika 'o Yesusika woga'asoko 'o Yesus 'o Kapernaumika waika la wosi'aiki 'awi ngowaka gee rekeni wosongenoka. 48 'O Yesus wongose 'unaka, "Nako ngini koniamakewa 'o no-nako 'ihera-herangi, ngini koniongakuwa." 49 De 'una wosango, " 'Aba, tanu nomataitika la 'ai ngowaka kowosongenuwasi 'ena noboakau la wonisi'aikokau!" 50 'O Yesus wongose, "Notagiou, 'ani ngowaka wi panyake ge'ena 'i'aiki." 'O nyawa gu'una wongaku 'o Yesus 'awi demo ge'ena, ge'enaka de wotagiokau. 51 'O ngekomo ma goronaka de 'awi ro-riwo yoboa de yosidemo 'unaka, " 'Aba, 'ani ngowaka wi panyake 'i'aikokau." 52 Ge'enaka de 'una wosano 'onaka 'o takoro muruo de 'ikurue 'i'aiki? 'Ona yosango, "Ka'uginika poilia 'o takoro moi 'o wange 'ikoronako." 53 De 'o ngowaka ma dea gu'una wonganonie 'ato ma 'orasi ge'enau 'o Yesus wongose 'unaka 'ato, " 'Ani ngowaka wi panyake ge'ena 'i'aiki." So 'una de 'awi woa ma dodaku yoodumu yongaku 'o Yesusika. 54 Ge'enau 'o no-nako 'ihera-herangi 'o Yesus wodi ai ma warasa ma modidi 'o Galileaka gee woboano 'o Yudeaka de waino.

5:1 Ge'ena 'iduangingo 'o wange muruo naga de 'o Yahudioka manga wange ma amoko, so 'o Yesus wotagi 'o Yerusalemude. 2 'O Yerusalem ma kotaka ma tembok 'isigilolitoka, de ma ngorana moi yosironga-ronga " 'O Domba ma Ngorana". Ge'ena ma Domba ma Ngorana ma dateoka 'o lupanga moi gee 'o Ibranioka yosironga 'o Betesda. Ma lupanga ge'ena ma dateoka 'o ngii moi 'ibatingi motoaka. 3 Ma ngiioka ge'ena, manga gudaioka yopa-panyake yoma'idu-'iduoka: Munuka yoraurau, de munuka yolugu-lugu de munuka manga roese 'isonge-songene. ['Ona yoodumu yoda-damaa 'o 'akere 'ilupa-lupangoka ge'ena 'iluaka. 4 Sababu ma Jou 'awi mala'ekati 'ijaga 'i'uti ma 'akeruku ge'ena de yaluaka. De yopa-panyake gee yo'uti yosira ma lupanguku ge'ena ma 'orasi ma 'akere 'iluaka, ge'ena 'okia naga bato manga panyake yosisa-sangisara gee 'i'aiki.] 5 Ge'enaka dau wimoi wopanyake 'o taunu nagi sa'ange de tuangerinou. 6 'O Yesus wimake 'una woma'iduoka ge'enaka dau, de wanako 'ato 'una ge'ena ma do'ingou wopanyake; so 'o Yesus wosano 'unaka, "Nomodeke 'ani panyake 'i'aiki?" 7 Wopa-panyake gu'una wosango, " 'Aba, ne'enaka dau komoiwa 'i'asa 'isingosama 'o lupanguku ge'ena, gee ma 'orasi 'o 'akere ge'ena 'iluaka. De gee ma 'orasi ngoi tosikauku 'o lupanguku, 'o nyawa 'iregu yosirakau yowosanga." 8 So ma rai 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nomomikie, 'ani kokowa nagoraka la notagiou." 9 Kage'ena ma 'orasi de 'o nyawa gu'una 'awi panyake 'i'aikokau. 'Una ka 'awi kokowa wa'aiki de wotagiokau. Ge'ena 'idadi Pomaoma-omasa ma Wangeka. 10 Sababu ge'ena 'o Yahudioka yopa-pareta kayongosekau 'o nyawaka gee 'awi panyake 'asa kai'aikino, "Ne'ena ma wange Pomaoma-omasa ma Wange, so moteke nanga 'agama ma besesongo koidadiwa 'ani oki na'asa." 11 Ma 'o nyawa gu'una wosango, " 'O nyawa gee kangano wosi'ai-'aiki woi suloko tagoraka 'ai oki de totagiou." 12 'Ona yosano, "Gee wosulo-suloko 'ani oki nagoraka 'una ge'ena nagu'una?" 13 Ma 'o nyawa 'awi panyake 'i'aikokau gee, kowinakowa 'o nyawa gu'una nagu'una, sababu 'o Yesus womaisangokau doka 'o nyawa yoku-kudaika. 14 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de 'o nyawa gu'una yomakamake ma Jou 'awi Woaka de 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nongano-nganono! Ne'ena to ngona 'ani panyake 'i'aikokau, so 'uwa nodiaioli 'o sowono, la 'uwa 'ifoliososi nosangisara." 15 So ma rai 'o nyawa gu'una wotagi de wosidemo 'o Yahudioka manga balu-balusika 'ato 'awi panyake ge'ena 'o Yesus wosi'aiki. 16 Ge'enau so 'ona yokurue 'o Yesus wisikadingidaa, sababu 'una 'o nyawa manga panyake wosi'aiki

Pomaoma-omasa ma Wangeka. 17 Ma 'o Yesu wongose 'onaka, " 'Ai Dea kowomaogoruwa womanarama ma ngale 'o nyawa wakiriwo sigado ne'ena, so ngoi mita salingou tomanarama." 18 'O demo-demo ge'enau sigado 'o Yahudioka manga balu-balusu 'ifoliosi yosikanonu yomau wito'oma. 'Ona koge'ena yodiai ge'ena bukangi la duga kawaparene 'o 'agama ma 'atorangi ma ngale Pomaoma-omasa ma Wange, ma mita sababu wongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to 'una 'awi Dea; ma ngale 'una womasitero de ma Jo'oungu ma Dutu. 19 'O Yesu wosango 'o nyawa-nyawaka go'ona wongose 'ato, " 'Uwa koniongakuwa, ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka koidadiwa 'o kianikia todiai ka de to ngoi ma sirete 'ai mau. Ngoi todiai duga ka 'okia naga tamake-make 'ai Dea wodiai. Sababu 'okia naga gee 'ai Dea wodiai, ge'enau mita ngoi todiai. 20 Sababu 'ai Dea woisibosono de wosidumutu la todiai 'okia naga 'iodumu gee 'una ma sirete wadi-diai. De 'asa wosidumutu 'o manarama 'ifoliosi 'ila-laagomo ma ngale todiai, sigado ngini nioherangi. 21 'Isoka 'ai Dea gu'una wosimomiki 'o nyawa yosonge-songenuku de wakikula 'o 'ahu 'ika-kakali, koge'enali mita ngoi to 'una 'awi Ngowaka. Ngoi takikula 'o 'ahu 'ika-kakali 'o nyawaka gee tomou yamake 'o 'ahu. 22 'Ai Dea ma sirete kowakihakimuwa nago'ona bato. Sababu 'o kuasa 'iodumu ma ngale wohakimi, wokulakau ngoino 'awi Ngowakino. 23 'Ai Dea koge'ena wodiai la 'o nyawa 'iodumu 'i'isene ngoino 'isoka 'ai Deaka. 'O nyawa gee koi'isenuwa ngoino, ge'ena kowi'isenuwa mita 'ai Deaka gee woisulo-suloko toboano. 24 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo-demo ne'ena: Nago'ona yosigisene 'ai demo-demo, de wingaku 'unaka gee woisulo-suloko, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 'Ona 'asa koyakihukumuwa, de yakisimadakau 'o songenoka ma ngale koyomakati-tingakuawau de ma Jo'oungu ma Dutu, de yamakekau 'o 'ahu 'ika-kakali. 25 Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, tinisidemo ne'ena: Dua 'asa ma 'orasi ya'adono, de ne'ena 'iboakau, 'o nyawa yosonge-songene ma ngale yo'ahu ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa 'asa yo'isene 'ai 'ilingi. De gee yo'ise-'isene de yosingou-ngounu go'ona 'asa yowango. 26 'Isoka 'ai Dea ma sirete 'una ge'ena 'o 'ahu ma titi, koge'enali mita ngoi wodiai 'o 'ahu ma titi. 27 De 'una woisito-togumokau ngoino ma ngale tahakimi 'o nyawa, sababu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka. 28 'Uwa nioherangi gee nio'isene 'okia naga tosidemo-demo ne'ena, sababu ma 'orasi 'asa 'iboa 'o nyawa yosonge-songenokau yoodumu yo'isene 'ai 'ilingi, 29 de 'o nyawa gee yodiaiokau yaowa-owa 'asa yomomiki ma ngale yo'ahuoli. Ma 'o nyawa gee yodiaiokau 'ito-torou 'asa yomomiki ma ngale yakihukumu." 30 'O Yesu wongoseli, "Ngoi koidadiwa todiai 'okia sonaa moi-moi ka de to ngoi ma sirete 'ai mau. Ngoi 'o nyawa tahakimi moteke ka kokia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko. De 'ai butusangi ge'ena 'ilola, sababu ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau tamoteke, ma 'ena to 'ai Dea gee woisulo-suloko 'awi mau. 31 Nako kogee ngoi tomasisakisii ma ngale ka ngoi ma sirete, 'ai sakisii ge'ena koyangakuwa. 32 Ma naga wimoi ge'ena la 'ai Dea, 'una woisisakisii ma ngale ngoi, de ngoi tanako to 'una 'awi sakisii ge'ena yadaene. 33 Ngini niosidingotokau 'ania su-suloko 'o Yohanesika la yosano ma ngale ngoi de 'una wakisidemokau yadae-daene ma ngale ngoi. 34 Ne'ena tinisidemo ge'ena, ge'ena kotoparaluuwa 'o sakisii 'o nyawano, ma 'ena ma ngale niamake 'o laha. 35 'O Yohanes 'una ge'ena 'isi'ade-'ade 'isoka 'o silo 'iluru-lurusu ma ginitara sababu 'okia naga gee wositota-totara ge'ena. De ngini kaniomore-morene niadawongo ma siwara ge'ena ngaro ka 'o 'orasi moioka ma. 36 Ma naga ma nyo-nyata 'ireguosi 'ifoloi 'ikuata de gee 'o Yohanes wosidemo-demo ma ngale ngoi, ge'ena la 'o manarama gee 'ai Dea wosuloko todiai. Ge'enau 'isinyata 'ato 'ai Dea wosulokokau ngoi. 37 De 'ai Dea gee woisulo-suloko mita wosidemo ma ngale ngoi. Ngini koma'iwasi nio'isene 'awi 'ilingi de koma'iwasi niamake 'awi jako. 38 'Awi demo-demo konia'esenowa nia singina ma dodaka sababu ngini koniongakuwa ngoino gee woisulo-sulokino. 39 Ngini niomadotoko 'o Buku 'Itebi-tebini sababu ngini niongose ge'ena dau ma dodaka 'idadi niamake 'o 'ahu 'ika-kakali. De 'o Buku 'Itebi-tebini ma sirete 'isisakisii ma ngale ngoi. 40 Ma ngini niooluku nioboa ngoino ma ngale niamake 'o

'ahu 'ika-kakali. 41 Ngoi kotanonuwa 'o nyawa 'isiie. 42 Ngoi tininako ngini. Ngini ko de nia singina ma gounguwa winidora ma Jo'oungu ma Dutuka. 43 Sababu ngoi toboa de 'ai Dea 'awi pareta, ma ngini konidawonguwa. Ma nako 'o nyawa 'iregu yoboa de to 'ona ma sirete manga kuasa, ngini niomau niakidawongo. 44 Ngini koniongakuwa ngoino sababu ngini niomau ka ngini de ngini nimasika'arene, de niooluku ma Jo'oungu ma Dutu gee womatengo-tengoka winisiarene nginika. 45 'Uwa niongose 'ato dua ngoi tinisisala ngini 'ai Dea 'awi bionoka. 'Ena duga 'o Musa gee to ngini 'ania singina nganono, dua winisisala nginika. 46 Nako ngini niongaku 'o Musaka, ma rai ngini 'asa niongaku ngoino mita, sababu 'una wolefoku 'awi bukuoka ge'ena ma ngale ngoi. 47 Ma nako ngini koniongakuwa gee 'o Musa walefo-lefoku, ma raiokau koniongakuwa 'okia naga gee tosidemo-demo."

6:1 Ge'ena 'ipasano 'o wange muruo naga de 'o Yesus womasingo'otiri wosikaisa 'o Galilea ma talaga ma songonasa, gee yosironga mita 'o Tiberias ma talaga. 2 'O nyawa manga gudai wimoteke sababu yamakekau 'o no-nako 'ihera-herangi wodiai ge'ena la 'o nyawa yopa-panyake wakisi'aiki. 3 'O Yesus de 'awi do-domoteke yosau 'o gigiede so kadaku ma dekuoka de yomasidogogerie de 'awi do-domoteke. 4 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka manga Wange ma Amoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu Wakisisupu ma Wange ma rame-rame 'isoriokau. 5 Gee 'o Yesus womakadutumu 'awi datekino, de wakimake 'o nyawa manga gudai kayotuonou yoboa 'unano, so kawongosekau 'o Filipusika, "Ee Filipus, bika kiaka 'idadi 'o 'inomo po'ija la 'o nyawa yoodumu no'ona 'idadi yo'odomo?" (6 'O Yesus wanakokau 'okia gee dua wodiai, ma koge'ena wongose sababu womau witaili 'o Filipusika.) 7 De 'o Filipus wosango, "Ma roti ma 'ija ngaro 'o pipi 'o saaka ma amoko 'o ratusu modidi ma koyaki'adonuwu 'o nyawa-nyawa no'ona, ngaro 'o nyawa moi ka ma eta-etaka ma." 8 De 'o Yesus 'awi do-domoteke wimoioli ge'ena la 'o Andreas, 'o Simon Petrus ma dodoto, kawongosekau, 9 "Nongoka 'o ngowaka wimoi 'awi roti 'o ngai motoaka, de 'awi naoko 'o ngai modidioka. Ma ge'ena ma faedaa koi'iwa ma ngale 'o nyawa manga gudaioka no'ona." 10 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Niakisuloko la 'o nyawa go'ona yogogeruku." Ge'enaka dau de ma 'ubutoka so 'o nyawa-nyawa go'ona yoodumu yogogeruku ge'enaka, poilia yacaana motoaka ka 'o nau-naurosi. 11 Ge'enaka de 'o Yesus wa'eseno ma roti ge'ena de wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude, 'asa de ma roti ge'ena wosuloko 'awi do-domoteke yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika. Deika ma naokoli mita wa'eseno de wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude deika wosuloko yosibula-bula so yoodumu yo'odomo sigado yosibunu-bunusu. 12 Gee yakikokipunusoka de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, " 'O 'inomo ma baili ge'ena niakokitoomu la 'uwa si'ado munuka 'ihalebiru." 13 So ma roti 'o ngai motoa gee 'o nyawa ge'ena manga gudai ya'odomoka, 'ena ma baili yatoomuno 'o gogata mogiooko de modidi ya'oma-'omanga! 14 'O nyawa yoku-kudai yamakeka 'o Yesus wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de kayongoseku, "Ma goungu nu'una 'o Nabii ma Amoko gee 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato dua woboa 'o duniano!" 15 'O Yesus wakinako 'ona yomau yaino wipakisaa wodadi to 'ona manga Koana. Sababu ge'ena 'una wotagi womasiresene 'o daeraa 'idiko-dikoka. 16 Gee 'iobirou de 'o Yesus 'awi do-domoteke yo'uti 'o talagaku. 17 Ge'enaka de 'o ngo'otiruku yoparene yosikaika ma talaga ma songonaka doka 'o Kapernaumika. 'Itarusokau 'ena 'o Yesus kowoboawasi 'onaka. 18 'Ena ma 'orasi ge'ena 'o talaga yacobokau 'imoku-moku sababu 'o dadoko 'ikuata. 19 Gee 'ona yosidete poilia 'o kilo motoa bolo butangau, de wimake 'o Yesus woboa wa'adonou manga ngo'otirino, wotagi-tagu 'o 'akere ma dekuoko. So 'ona yakimodongo ma sala. 20 Ma 'o Yesus wongose 'onaka, " 'Uwa nimodongo, ka ngoi ne'ena so!" 21 Ge'enaka de 'ona kayomore-morene wisuloko manga ngo'otiriku woparene, de kage'ena ma 'orasi de manga ngo'otiri ge'ena 'itotarokau gee manga dumutika. 22 Ma bibinoka, 'o

nyawa yoku-kudai gee ka 'o talaga ma songonakasi doka, yanako 'ato kangano 'o ngo'otiri ka 'o ngai moioka duga kadoka. 'Ona yanako 'ato 'o Yesus 'awi do-domoteke yotagiokau de 'o ngo'otiri ge'ena, ma 'o Yesus kowomotekuwa. 23 Ge'enaka de 'o ngo'otiri ngai muruo naga 'iboa dokaino 'o Tiberias ma kotano, de yomasidutuku kiaka naga 'o nyawa yoku-kudai 'o roti yo'odo-'odomo ma dateoka gee ma Jou Yesus wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude. 24 Gee yoku-kudai yanako 'ato 'o Yesus de 'awi do-domoteke koyaki'iwau ge'enaka, de 'ona mita yokokidoa 'o ngo'otiruku ge'enaka gee, de yotagi 'o Kapernaumika 'o Yesus winonu. 25 'O nyawa-nyawa go'ona gee yomakamakeno de 'o Yesus doka 'o talaga ma songonaka, de kayosanokau 'unaka, " 'Aba Guru, kauruo nototarino ne'enaka?" 26 'O Yesus wosango, "Ma gou-goungu, ngini ninonu ngoi, ge'ena ko ma ngalewa 'ato niasahekau 'o no-nako 'ihera-herangi tadi-diai ma dumutu, ma 'ena sababu ka 'o roti nia'odomokau sigado niosibunu-bunusu. 27 Niomanarama 'uwa duga kaniomau niamake 'o 'inomo gee kaiboo-bootokasi de kaitorouokasi. Ma 'ena niomanarama ma ngale niamake 'o 'inomo gee koito-torouwau de nisi'ahu kaisi'ado-'adonika. 'O 'inomo ge'ena dua ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka tinikula, sababu ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'ai Dea gu'una woisitapuokau ma dumutu ge'ena." 28 Ge'enaka de 'ona yosango 'o Yesusika, "Ngomi salingou 'okia miadai ma ngale miamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau?" 29 'O Yesus wosango, "Ma Jo'oungu ma Dutu womau ngini niongaku ngoino gee woisulo-sulokino." 30 'Ona kayongosekau, "Nako koge'ena, 'o no-nako ka'ena 'Aba 'idadi nosidumutu ngomino la miamake de mingaku 'Aba? 'Okia dua 'Aba nodiai? 31 Ma sira mia dotumu de mia topora 'o manna ya'odomokau 'o tonaka 'ika-kakasaka, 'isoka 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka, ' 'Una wakikulakau 'o roti 'o sorogaaku." 32 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Tinisidemo ne'ena, ko 'o Musawa wokula 'o roti ma dutu gee 'o sorogaaku, ma 'ena 'ai Dea. 33 Sababu 'o roti ma dutu gee ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena la ngoi gee to'utiku daku 'o sorogaaku la takikula 'o 'ahu 'ika-kakali 'o nyawaka 'o duniaka." 34 De 'ona yongose 'o Yesusika, " 'Aba, tanu kaitaurika nokula ngomino 'o roti ge'ena." 35 'O Yesus wongose 'onaka, "Ngoi ne'ena matero ka 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisi'ahu-'ahu. So nago'ona yaino ngoino de 'ingaku, 'ona 'asa koyakisawinuawau de manga kibiti koidudunguawau kaisi'ado-'adonika. 36 Ma gee 'isoka tosidemokau nginika, ngaro ngini nimakekau ngoi, ma ngini koniongakuwa. 37 'O nyawa 'iodumu gee 'ai Dea wosito-togumokau ngoino ma ngale takipareta, 'asa yoboa ngoino. Ngoi 'asa kotakiitomuwa nago'ona bato yoboa ngoino. 38 Sababu ngoi 'o sorogaaka de to'uti, ge'ena ma ngale ko to ngoiwa 'ai mau ma sirete tadiai, ma 'ena to 'una gee woisulo-suloko. 39 De nanedau gee woisulo-suloko 'awi mau: 'Una womau la 'o nyawa 'iodumu gee wosito-togumokau ngoino, ka moi ma 'uwa yoisanga. La dua takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka de yowango kaisi'ado-'adonika. 40 'Ai Dea woduaka ge'ena la 'o nyawa 'iodumu gee 'ingaku-ngaku ngoi, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali, de takisimomikoli 'o dunia ma do-dogumoka." 41 'O Yahudioka yakitu'uduku de yokurubungu sababu 'una wongose 'ato, "Ngoi ne'ena 'o 'inomo daku 'o sorogaaku!" 42 'Ona kayongosekau, " 'Etei 'unau ne'ena 'o Yesus 'o Yusuf 'awi ngowaka! Ngone pakinako 'awi dea de 'awi 'esa! De kokia so ne'ena wongose 'ato 'una 'o sorogaaku wo'utiku?" 43 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, " 'Uwau niokurubungu. 44 Ka moi ma koidadiwa yoboa de yongaku ngoino, nako 'ai Dea gee woisulo-suloko kowaki'asawa ngoino, de nago'ona yoboa, 'ona 'asa takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka. 45 'O nabii manga bukuoka 'isitulisuku konee: ' 'O nyawa 'iodumu 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakidotoko.' So nago'ona gee yosigisene de yomadotoko 'ai Deaka, 'asa yoboa ngoino. 46 Ge'ena ko ma ngalewa 'ato naga 'o nyawa wimakekau 'ai Dea. Duga ka ngoi gee ma Jo'oungu ma Dutuoka de taino ge'ena towimakekau 'ai Dea. 47 Niongano-nganono: 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona yamakekau 'o 'ahu 'ika-kakali. 48 Ngoiou ne'ena 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisi'ahu-'ahu. 49 'O tonaka 'ika-kakasaka 'ania edete de nia dotumu 'o manna

yo'odo-'odomo ma kayosongenoka. 50 Ma 'o 'inomo gee dakuuku 'o sorogaaku ge'ena koimaterowa de 'o manna. Nago'ona ya'odomo 'o 'inomo ge'ena, 'ona koyosongenuawau. 51 Ngoi ne'ena 'o 'inomo 'o sorogaaku, 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisiwango-wango. 'O nyawa gee ya'odomo 'o 'inomo ne'ena, 'asa yo'ahu kaisi'ado-'adonika. 'O 'inomo gee dua tokula ma ngale 'o nyawa 'o duniaka yakisi'ahu, ge'ena la 'ai roese." 52 'O Yahudi ma nyawa yo'isenoka de moi de moi yomakaributu kayongosekau, "Kokia 'o nyawa nu'una wonakula 'awi roese la pa'odomo?" 53 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Tinisdemo ne'ena! Ngoi ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka. Nako ngini konia'odomuwa 'ai roese de konia'okeruwa 'ai 'aunu, ngini 'asa nio'ahu koitiaiwa. 54 'O nyawa gee 'ai roese ya'odomo de 'ai 'aunu ya'okere, 'asa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali de 'asa takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka. 55 Sababu 'ai roese ge'ena 'o 'inomo ma dutu, de 'ai 'aunu ge'ena 'o 'anggur ma gou-goungu. 56 'O nyawa gee 'ai akeme ya'odomo de 'ai 'aunu ya'okere, 'ona ge'ena kaisi'ado-'adonika yomarimoi de de ngoi, de ngoi de de 'ona. 57 'Ai Dea 'o 'ahu ma titi gu'una, 'unau woisuloko taino. De ngoi to'ahu sababu 'una. Koge'enali mita 'o nyawa gee ya'odomo 'ai roese, 'asa 'o 'ahu yamake sababu ngoi. 58 Ne'enu 'o 'inomo gee 'o sorogaaku 'i'utiku; 'o 'inomo gee koimaterowa de gee nia edete de nia dotumu ya'odo-'odomo. Sababu gee ma 'inomo ge'ena ya'odomoka, ma kayosongenokasi. Ma 'o nyawa gee ya'odomo 'o 'inomo ne'ena, 'asa yo'ahu kaisi'ado-'adonika." 59 Ge'ena 'iodumu 'o Yesus wosidemo, gee ma 'orasi wodotoko 'o lo-lomu ma woaka 'o Kapernaumoka. 60 Yo'isenoka 'o Yesus 'awi demo-demo ge'ena, de 'awi do-domoteoka naga manga gudai yongose 'ato, " 'O do-dotoko ne'ena kaifoloi 'itubuso. 'O do-dotoko ne'ena komoiwa ya'akunu yamoteke!" 61 'O Yesus ma sirete 'awi singina ma dodaka wanako 'ato 'awi do-domoteke yakitu'uduku sababu 'awi demo-demo ge'ena, de kawongosekau, "Ngini niolukou nimoteke ngoi sababu 'ai demo-demo ge'ena? 62 Kokiau dua nako nimake ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka todoali 'o sorogaade 'ai ngii ma sirade? 63 'O nyawa po'ahu ge'ena sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. Ka 'o nyawa ma guata ge'ena koidadiwa po'ahu. 'O demo-demo gee tosicara nginika ne'ena, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma demo-demo, de 'o demo-demo ge'enu 'o nyawa yakisi'ahu-'ahu. 64 Ma de ma 'ena mita nginioka naga koyongakuwa." ('O Yesus kamasi-sirakasi womanarama 'ena wakinakokau nago'ona gee dua koyongaku-ngakuwa, de nago'ona dua wihalebiru.) 65 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli, "Ge'enu so ngoi tosidemokau nginika 'ato komoiwa moi 'idadi yoboa ngoino nako 'ai Dea kowongosewa 'ato ngini niodadi to ngoi 'ai do-domoteke." 66 'Ikurue ma 'orasi ge'ena, 'o nyawa gee wimote-moteke manga gudai wimadakau. 67 Ge'enaka de 'o Yesus wakisano 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi, "Ngini mita niomau nimadau ngoi?" 68 'O Simon Petrus kawongosekau, "Jou, ngomi dua komoikawa miosikaika! Jou 'ani demou ge'ena so 'o nyawa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 69 Ngomi miongaku de mianako Jou ngona ge'ena 'o su-suloko notebi-tebini ma Jo'oungu ma Dutu woniiri-iriki." 70 'O Yesus wosango, "Ngoiou tiniiriki nimogiooko de modidi ne'ena. Ma wimoi nginioka naga ge'ena 'o Tokata ma Koana ma su-suloko!" 71 'O Yesus 'awi dumutu ge'ena la 'o Yudas, 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. Sababu 'o Yudas ngaro 'o do-domoteke moi gee yamogiooko de modidioka, ma 'una dua 'o Yesus wiwukunu.

7:1 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus wotagi-tagu 'o Galileaka wakilolituku. 'Una wooluika 'o Yudeaka, sababu ge'enaka doka gee yopa-pareta 'o Yahudioka yomau wito'oma. 2 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka manga Wange ma Amoko gee yosironga 'o Da-darusu ma Katu 'o Soka-soka ma rame 'isoriokau. 3 So 'o Yesus 'awi riaka dodoto kayongosekau 'unaka, "Namadaka 'o ngii ne'ena de notagi 'o Yudeaka, la 'ani do-domoteke 'idadi yamake mita 'ani manarama 'o no-nako 'ihera-herangi nodiai. 4 Nako 'o nyawa wimoi womau la 'o nyawa wikokinako, ge'ena 'okia naga wadi-diai gee

koidadiwa wosigi'iunino. Nako ngona nomau 'o nyawa 'iodumu ninako, salingou notagi nosidumutu 'o no-nako 'ihera-herangi 'o nyawa 'iodumika!" (5 Sababu to 'una ma sirete 'awi riaka dodoto mita koyongakuwa.) 6 'O Yesus wongose 'onaka, "Ma ngale ngoi, ge'ena ko ma 'orasuwasi tomasidumutu 'o kawasaka. Ma ngini, 'o 'orasi 'isinoimi kaidadi. 7 'O nyawa 'o duniaka ne'ena konidu'udukuwa nginika. Ma ngoino ge'ena 'idu'uduku, sababu ngoi kaitaurika tosidemo 'ato manga di-diai 'itorou. 8 Tagi ka ngini niaika doka 'o wange ma amoko ma rameka. Ngoi kotaikawa sababu ngoi tomasidumutu ma 'orasi koya'adonuawasi." 9 'O Yesus koge'enau wongose 'awi riaka dodotika, de 'una mita ge'ena 'o Galileakasi womanoa. 10 Gee 'o Yesus 'awi riaka dodoto yotagioka 'o Da-darusu ma Katu 'o Soka-soka ma Wange ma Amoko ma rameka, de 'o Yesus kawomasiriidino wotagi ma rameka ge'ena komoiwa winakoka. 11 Ma rame-rame ge'ena ma do'ingono gee, 'o Yahudioka manga balu-balusu wikanonu de yokasano, " 'O Yesus kiaka?" 12 Manga gudai yomakakasudu yomasikademo ma ngale 'una. Munaka yongose 'ato, " 'Una 'o nyawa ma owa." Munaka yongose 'ato, "Ko'uwa! 'Una 'o nyawa manga gudai wakisiliba." 13 Ma komoiwa yomoroini yobicara yosita-tarangika ma ngale 'una, sababu yakimodongo gee 'o Yahudioka manga balu-balusika. 14 'O rame-rame ma doda de 'o Yesus wowosanga ma Jou 'awi Woaka de wodotoko. 15 'O Yahudioka manga balu-balusu go'ona yoherangi ma sala de kayongosekau, "Kokia so 'o nyawa nu'una koge'ena ma gudai wanako, 'ena 'una koma'iwa 'o 'agamaka yodoto-dotoko widotoko?" 16 'O Yesus wosango, "Gee ngoi tosidoto-dotoko ne'ena, ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai do-dotoko, ma 'ena to ma Jo'oungu ma Dutu gee woisulo-suloko. 17 'O nyawa gee yomau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau yamoteke, 'asa yanako 'ai do-dotoko ge'ena 'iboa ma Jo'oungu ma Dutuno bolo ka ngoino. 18 'O nyawa gee yosidotoko ka to 'ona ma sirete manga do-dotoko, ge'ena yomau ka 'onaka yakihoromati. Ma 'o nyawa gee yomau la wihoromati 'unaka gee woisulo-suloko, 'o nyawa go'ona yoloa. 19 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo 'o Musa wositotarakau nginika! Ma naga nginioka komoiwa yamoteke 'o besesongo ge'ena. De 'ido'oa so niomau nito'oma?" 20 'O nyawa yoku-kudai go'ona kayongosekau, "Nitokatuku gee de! Nago'ona yomau nito'oma?" 21 'O Yesus wosango, " 'O no-nako 'ihera-herangi ka 'o ngai moi tadiai Pomaoma-omasa ma Wangeka, de ngini nioherangi de nitu'uduku. 22 Ma 'o Musa winikula 'o atorangi ma ngale niomasuna, ngaro 'o suna ge'ena ko 'o Musanowa ma mulaenge, so 'ena ka nanga edete de nanga dotumosi 'o Musa kowi'iwasi 'ena. Ge'enau so Pomaoma-omasa ma Wangeka ma ngini niomau 'o nyawa niakisuna. 23 Ngini niakisuna 'o ngowaka 'o nauru Pomaoma-omasa ma Wangeka ge'ena ma ngale la 'uwa niaparene 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara ma ngale 'o suna, de 'ido'oa so niongamo ngoino gee 'o nyawa manga roese ma panyake tosi'aiki 'itiaioka Pomaoma-omasa ma Wangeka? 24 'Uwa niakihakimi 'o nyawa moteke ka gee pamake-make, ma 'ena niatibangi niosidi-diai la moteke 'iloa-loa." 25 Ge'enaka de 'o Yerusalem ma nyawa yamuruo naga kayongosekau, "Ma rai nu'unau gee ne'ena naga winonu-nonu yomau wito'oma! 26 Winimake 'una wobicara womasuka-suka 'o kawasa ma bionoka, de nanga balu-balusu ka moi ma kokiawa yongose 'unaka! Poilia to ngone nanga balu-balusu yanakokau 'ato 'una ne'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha. 27 Duga nako ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una wobia, ge'ena komoiwa yosido-dogumu 'awi 'asali! Ma ne'ena ngone panako 'o nyawa nu'una 'awi 'asali." 28 Ge'enaka de gee 'o Yesus wodotoko ma gugudaioka ma Jou 'awi Woaka de wosigasoko waamo-amokie wongose 'ato, "Ngini nianako ngoi ne'ena ma kia, de 'ai 'asali kiano? Ngaro koge'ena ma ngoi toboa ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau. 'Una gee woloa-loa de salingou powingaku-ngaku woisulokino. Ma ngini kowininakowa 'unaka gee. 29 Ngoi towinako 'una, sababu ngoi 'ai 'asali 'unano, de 'unau woisulokino." 30 Ma 'orasi ge'ena 'ona yomau 'o Yesus witagoko, ma komoiwa yomoroini wi'ao, sababu ma 'orasi koya'adonuawasi. 31 'O nyawa yoku-kudaioka go'ona manga gudai yongaku 'unaka, de yongose,

"Gee ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una woboa, done 'unasi? 'ifoloi 'ikudai wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'o nyawa nu'una? Ma rai ko'uwa sababu 'unau ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha." 32 'O Farisioka yamuruo naga yo'isene 'ato naga 'o nyawa yoku-kudaioka go'ona yamuruo naga yomakakasudu yomasikademo ma ngale 'o Yesus, ge'ena so 'o Farisioka de 'o 'imam ma sae-saeke yosuloko ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga yamuruo naga yaika 'o Yesus witagoko. 33 'O Yesus wosidemo 'o nyawa yoku-kudaika ge'ena ma Jou 'awi Woaka, "Ka 'o 'orasi moiou ngoi de de nginiosi. Ge'ena 'ipasa de ngoi 'asa tolio gee woisulo-suloika. 34 Ngini 'asa ninonu ngoi, ma konimakewau, sababu ngini konia'akunuwa niaika 'o ngiika gee kiaka ngoi ge'enaka." 35 Ge'enaka de 'o Yahudioka manga balu-balusu yomakadongose moi de moi, " 'O nyawa nu'una kiaka wotagi so ngone koidadiwa powimake? Bolo 'una womau wotagi 'o Yahudi ma nyawaka gee yogogere 'o daeraa 'ireguoka naga 'o Yunanioka, de wakidotoko 'o Yunani ma nyawa? 36 'Okia 'awi dumutu wongose 'ato dua ngone powinonu ma kopowimakewau, de ngone koidadiwa paika gee kiaka naga 'una womanoa?" 37 'O rame-rame ge'ena ma wange ma du-du'uruokau, ge'ena la 'o wange gee 'ifoloiyosi yosilamo-lamo, 'o Yesus woma'okode ma Jou 'awi Woa ma dodaka de wosigasoko wongose 'ato, " 'O nyawa gee manga kibiti 'idudu-dudungu, yotagino ngoino la 'o 'akere yo'okere. 38 Gedagee yongaku-ngaku ngoino, 'o Buku 'Itebi-tebinoka naga 'isitulisuku konee: 'Manga singina ma dodano doka 'o 'akere gee 'o nyawa 'inasi'ahu-'ahu 'i'uisi 'isasu-sasuru.' " (39 'O Yesus wobi-bicara ma ngale 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, gee dua 'imanoa 'o nyawaka gee yongaku-ngaku 'unaka. Sababu ma 'orasi ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini koyakikulawasi; ngano 'o Yesus kowosongenuawasi de kowisitedenuawasi.) 40 'O nyawa manga gudai yo'isenoka 'okia naga 'o Yesus wongose, de munuka kayongosekau, " 'O nyawa nu'una ma raiokau 'o Nabii gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua woboa!" 41 Munukali yongose 'ato, "Nu'una ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha!" Ma munukali yongose 'ato, "Tei, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha de 'awi 'asali 'o Galileano? 42 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku 'ato ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha 'una ge'ena 'awi 'asali 'o Dautino de dua woboa 'o Betlehemuno, ge'ena la 'o Dautu 'awi soanino." 43 Ma duanguku 'o nyawa-nyawa koyomakadaenuawau moi de moi sababu yatiba-tibangi ma ngale 'o Yesus. 44 Munuka yomau witagoko, ma komoiwa yomoroini wi'ao. 45 Ma 'orasi ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga gee yakisulo-suloko yotagi 'o Yesus witagoko go'ona yoboanoli, 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka go'ona yosano 'onaka, " 'Ido'oa so kowini'asanowa ne'enano?" 46 Ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga go'ona yosango, "Tei, koma'iwasi 'o nyawa yobi-bicara ma sure 'isoka 'una!" 47 'O Farisioka go'ona kayongosekau, "Bolo nginika mita winisilibakau? 48 Naga done de ma 'enau? to ngone nanga balu-balusu bolo 'o Farisioka yongakuokau 'unaka? 49 Ma 'o nyawa yoku-kudai no'ona, 'ona koyanakowa 'o Musa 'awi besesongo, de ngaro ka kokiau naga ma 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakikorosauokau." 50 'O Farisioka wimoi ge'ena la 'o Nikodemus gee ma moi woboa 'o Yesusino. 'Una kawongosekau 'o Farisi ma nyawa 'ireguka gee, 51 "Moteke nanga 'agama ma besesongo, koidadiwa pakihukumu 'o nyawa moi nako kopo'isenuawasi 'okia yongose de manga parakara kopalega ma diaiwasi." 52 'Ona yosango, "Ngoni mita 'o Galileano? Kanalega ma diai bato 'o Buku 'Itebi-tebini! Ngoni 'asa namake 'o nabii koi'iwa ma 'asali 'o Galileano!" [53 Ge'enaka de 'o nyawa yoodumu yokokilio moi-moi manga woaka.]

8:1 Ma 'o Yesus 'una wotagi 'o Zaitun ma gigiede. 2 Ma bibinoka 'o ngoru-ngorumika 'una wotagioli ma Jou 'awi Woaka, de 'o nyawa manga gudai yaika 'unaka. 'O Yesus wogogeruku de womulaenge wakidotoko. 3 Ma 'orasi ge'ena 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka misidamake 'o ngeweka mimoi mosongou so mi'asa 'o Yesusika. 'Ona yosuloko 'o ngeweka gumuna moma'okode manga sigoronaka, 4 Ge'enaka de kayongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'o ngeweka

numuna misidamake mosongou yomasi'iduoka de 'o nyawa manga rokata. 5 'O Musa 'awi besesongoka naga 'o 'atorangi konaneda, nako 'o ngeweka koge'ena ge'ena salingou yakiteto sigado yakisongene. Ne'ena kokia moteke to ngona 'Aba 'ani di-dibangi?" 6 'Ona yosano koge'ena ma ngale yomau witaili, la 'ona 'idadi wisisala. Ma 'o Yesus kawogogere de womakuduruku de wotuli-tulisi 'o tonauku de 'awi ra-raga. 7 Gee 'ona yosano kayogegotokau, de 'awi saeke wamomiki so kawongosekau 'onaka, "Nginioka naga gee nago'ona yomamaoku manga sowono koi'iwa, madaka la 'onasi 'isira miteto munaka." 8 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus womakudurukoli de wotuli-tulisi 'o tonauku. 9 Gee yo'isenoka 'o Yesus koge'ena wongose, de 'ona moi-moi yomakoki'aikokau ge'enaka, 'ikurue gee yope-pereki. So ma rai ge'enaka ka 'o Yesousou de 'o ngeweka gumuna gee kamoma'okodesi ge'enaka. 10 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi saeke wamomikie de wongose 'o ngewekaka gumuna, " 'Ona yoodumu kiakau? Komoiwa nihukumu?" 11 Muna mosango, "Ko'uwa 'Aba." Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Ngoi mita kotonihukumuwa. Ne'ena notagiou de 'uwau 'o sowono nodiaioli." 12 'O Yesus wobicarali 'o nyawa yoku-kudaika wongose 'ato, "Ngoi ne'ena 'o darangi 'o dunia ma nyawaka. 'O nyawa gee yomoteke de de ngoi, 'ona 'asa yotagi-tagi ko 'o sakautuokawa, ma to 'ona de manga darangi gee yakisi'asa 'o 'ahu 'ika-kakalika." 13 'O Farisioka kayongosekau 'unaka, "Ne'ena ka ngona ma sirete nomasisakisii ma ngale ngona. Ma 'ani demo ge'ena koitaiwa de 'o nyawa yakisiliba." 14 'O Yesus wosango, "Ngaro ka ngoi ma sirete tomasisakisii ma ngale ngoi, ma 'ai demo ge'ena 'itiai, sababu ngoi tanako kiano toboa de kiaka totagi. Ngini konianakowa ngoi kiano toboa de kiaka totagi. 15 Ngini niakihukumu 'o nyawa ka de 'o nyawa ma di-dibangi; ngoi komoiwa takihukumu. 16 Ma nako ngoi takihukumu 'o nyawa, 'ai butusangi ge'ena 'itiai, sababu ngoi kotomatengokawa. 'Ai Dea gee woisulo-suloko naga de de ngoi. 17 Naga 'ania besesongo ma bukuoka 'isitulisuku konee: ' 'O sakisii gee ma gou-goungu 'itiai ge'ena salingou yamididi, de yamididi go'ona manga demo kaimatero.' 18 Gee miosisa-sakisii ma ngale ngoi ge'ena mimididi, ge'ena la ngoi de 'ai Dea gee woisulo-suloko." 19 De 'ona kayongosekau, " 'Ani Dea gu'una kiaka?" 'O Yesus wosango, "Ngini koninakowa ngoi de mita 'ai Dea. Nako ngini ninako ngoi, ma raiokau wininako mita 'ai Dea." 20 Ge'ena 'iodumu 'o Yesus wosidemo ma 'orasi 'una wodotoko ma Jou 'awi Woaka 'o sadakaa ma peti ma dateoka. Ma komoiwa witagoko sababu ma 'orasi koya'adonuwasi. 21 'O Yesus kawongosekauoli 'onaka, "Ngoi 'asa totagi, de ngini ninonu ngoi, ma ngini 'asa niosongene nia sowono ma sigoronaka sababu konimaogoruwa 'o sowono niodiai. Kiaka naga ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika." 22 So 'O Yahudioka manga balu-balusu kayongosekau, "Poilia 'una womau womaso-songene, sababu 'una wongose 'ato, ' 'O ngii gee kiaka ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika.' " 23 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngini nia 'asali 'o duniano, ma ngoi dakuuku 'o sorogaaku. Ngini 'o dunia ma mau-mau niparetano ma ngoi 'o sorogaa ma mau-mau 'iparetano. 24 Ge'enau ma sababu so kangano tongose 'ato, dua niosongene sababu koniamadawa 'ania sowono. De ma goungu dua niosongene 'ania so-sowono ma sigoronaka, nako koniongakuwa 'ato ngoi ne'ena 'una gee wisironga 'NGOI NAGA'." 25 De 'ona yosano, "Ngona ne'ena doka ma kia?" 'O Yesus wosango, "Tei! Ge'ena tinisidemokau kamadi-disirakasi! 26 'O gudaiosi naga 'idadi tinisidemo de 'o gudaiosi 'idadi tinisisala. Ma 'una gee woisulo-suloko ge'ena ma gou-goungu 'idadi powingaku, de ngoi tosihabari 'o duniaka, 'okia naga gee to'isenino 'unano." 27 'Ona koyasahewa 'ato 'una wobi-bicara ge'ena ma dumutu ma Dea. 28 Ge'enau so 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Dua gee ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka nisitedenokau 'o salipoka, 'asa de nianako 'ato, 'Ngoi ge'ena 'unau gee 'isironga: 'NGOI NAGA', de ngini 'asa nianako 'ato koi'iwa tadiai moteke ka to ngoi 'ai mau ma sirete. Ngoi tositotara duga ka 'okia naga gee 'ai Dea woisidoto-dotokino. 29 De 'una woisulo-suloko gee, naga de de ngoi. 'Una koma'iwa woimadaka tomatengoka, sababu ngoi kaitaurika tadiai 'okia naga gee 'awi singina yasanangi." 30

'O Yesus wosidemoka ge'ena 'iodumu, de manga gudai yongaku 'unaka. 31 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Yahudi ma nyawaka gee yongaku-ngakuokau 'unaka, "Nako ngini nio'ahu moteke 'ai do-dotoko, ngini ma gou-goungu 'ai do-domoteke. 32 So ngini 'asa nianako 'okia gee 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno, de ge'ena so ngini ko 'o yongosuawau." 33 'Ona kayongosekau, "Ngomi ne'ena 'amia 'asali 'o Abrahamuno. Koma'iwasi ngomi miodadi yongosi nago'onaka naga bato! 'Okia ni dumutu nongose 'ato ngini 'asa nisipidili?" 34 'O Yesus wongose 'onaka, " 'Ai demo ne'ena posironga 'itiaioka. 'O nyawa gee 'o sowono yodi-diai, 'ona ge'ena 'o sowono ma yongosi. 35 De wimoi woyongo-yongosi ge'ena 'awi hak 'ita-tatapu koi'iwa 'o woa ma dodaka, ma 'o ngowaka ma dutu ge'ena kaisi'ado-'adonika 'awi hak de ma 'ena. 36 Ge'ena so nako ngoi ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka tinisipidili nia sowonoka, ge'ena ngini ma gou-goungu konioyongosikawau. 37 Ma goungu ngoi tanako ngini ne'ena 'ania 'asali 'o Abrahamuno. Ma ngini niomau ngoi nito'oma, sababu nioluku niamoteke 'ai do-dotoko. 38 'Okia naga gee tamake 'ai Deaka, ge'ena tosidemo. Ma ngini niadai 'okia naga gee to ngini nia dea nidotoika." 39 'Ona yosango, "To ngomi 'amia dea ge'ena 'o Abraham." 'O Yesus wongose, "Nako ma gou-goungu ngini 'o Abraham 'awi ngowa-ngowaka, ma raiokau ngini niadai 'isoka gee 'o Abraham wadi-diai. 40 Ngoi tinisitotara 'okia naga 'iti-tiai gee ma Jouoka to'isenino, ma ngini niomau ngoi nito'oma. 'O Abraham kowodaiwa 'isoka koge'ena! 41 Ngini niadai 'okia naga gee 'ania dea ma sirete yadi-diai." 'Ona yosango, "Ngomi ko 'o mosolesuwa ma ngowaka. To ngomi 'amia dea duga kawomatengoka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete." 42 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to ngini nia dea, ma raiokau ngini nisibosono ngoi, sababu ngoi toboa ma Jo'oungu ma Dutuno. Ngoi toboa ko de to ngoiwa ma sirete 'ai mau, ma 'una woisuloko. 43 'Okia ma sababu so koniasahewa 'okia naga gee tosidemo-demo? Sababu ngini nioluku niosigisene 'ai do-dotoko. 44 To ngini 'ania dea ge'ena 'o Tokata ma Koana, de ngini niomau niamoteke to 'ena ma mau. Ka ma sirasi, 'o Tokata ma Koana ge'ena 'ito-to'oma. 'Ena koma'iwa yamoteke 'iti-tiai, sababu 'enaka koi'iwa 'o loa. Nako 'ena 'ieluku, ge'ena yadaene, sababu 'ena ma biasau. 'Ena ge'ena 'ielu-eluku, de 'o sagala ngeluku ma titi. 45 Ma ngano ngoi tositotara 'iti-tiai, so ngini koniongakuwa ngoino. 46 Naga nginioka nago'ona 'idadi yosinyata 'ato ngoi tosowono? Nako tositotara 'iti-tiai, 'ido'oa so ngini koniongakuwa ngoino? 47 'O nyawa gee manga 'asali ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. Ma ngini ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, ge'ena so ngini nioluku niosigisene." 48 'O Yahudi ma nyawa-nyawa go'ona yosango 'o Yesusika kayongosekau, "Ma goungu yadaene gee miongose 'ato ngona 'o Samaria ma nyawa gee 'o tokata nidongosamuku!" 49 'O Yesus wosango, "Ngoi ko 'o tokatuwa 'idongosamuku. Ngoi towihoromati 'ai Dea, ma ngini konihoromatiwa ngoino. 50 Ngoi kotanonuwa ka ngoi ma sirete 'isitedene. Ma naga wimoi wadi ai ma ngale ngoi 'isitedene, de 'unau 'awi butusangi 'iti-tiai. 51 Tinisidemo ne'ena, 'o nyawa gee yamoteke 'ai demo, 'ona koyosongenuawau kaisi'ado-'adonika." 52 Ge'enaka de 'o Yahudi ma nyawa-nyawa kayongosekau 'o Yesusika, "Ne'ena ngomi mianako ma gou-goungu ngona 'o tokata nidongosamuku! 'O Abraham ma sirete wosongenokau, koge'enali mita 'o nabii yoodumu. Ma ngona nongose, ' 'O nyawa gee yamoteke 'ai demo, 'ona kaisi'ado-'adonika koyosongenuawau." 53 'O Abraham ma sirete wosongenokau, de 'o nabii mita yokokisongenokau; ngona ne'ena nomamaoku ma kia? 'O Abraham to ngomi mia dea 'una ge'ena 'ifoloi wodadue de de ngona!" 54 'O Yesus wosango, "Nako ngoi tanonu ka ngoi ma sirete 'isiarene, 'o siarene ge'ena ma ngale koi'iwa. Gee woiho-horomati ge'ena la 'ai Dea gee ngini niongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu gee winisuba-suba, 55 'ena momongo kowininakowa 'una. Ma ngoi towinako. Nako ngoi tongose 'ato ngoi kotowinakowa, ge'ena ngoi toelu-eluku 'isoka nginioli. Ngoi towinako 'una de tosingounu 'awi demo. 56 'Ania dea 'o Abraham womorene ma sala gee dua wamake 'ai bo-bo ma wange. De

'una wamakekau de womorene!" 57 Ge'enaka de 'o Yahudi ma nyawa kayongosekau 'o Yesusika, " 'Ani 'umuru koya'adonuawasi 'o taunu nagi motoa de wonimakekau 'o Abraham?" 58 'O Yesus wosango, "Tinisidemo ne'ena: 'O Abraham kowi'iwasi 'ena ngoi nagau." 59 Ge'enaka de 'o teto yo'ese la yomau witeto, ma 'o Yesus woma'iunu de womagorakokau ma Jou 'awi Woaka.

9:1 Ma moi ge'ena gee 'o Yesus wotagi-tagai, de wimake 'o nyawa worau-rau kawosidoboanosi. 2 'O Yesus 'awi do-domoteke yosano 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'ido'oa so 'o nyawa nu'una worau kawosidoboanosi? Poilia 'una ma sirete wosowono bolo 'awi 'esa de wi dea?" 3 'O Yesus wosango, " 'Una worau ge'ena ko to 'unawa 'awi sowono de ko wi balusuwa manga sowono, ma 'ena la 'isidumutu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa 'imanarama 'unaka. 4 Ka 'o wangesi ge'ena salingou padiai gee woisulo-suloko 'awi manarama. Sababu nako 'iobirokau ge'ena komoiwau 'idadi yomanarama. 5 Kokia naga ma do'ingo ngoi 'o duniaka, ngoiou tokula-kula 'o darangi 'o nyawaka 'o duniaka." 6 'O Yesus koge'ena wongoseka de wakibituku 'o tonaoka, de wosikaruaha 'awi kibiti ge'ena de 'o tonaka deika wosiesaka worau-rau gu'una 'awi akoka, 7 de kawongosekau 'unaka, "Tagi 'ani biono na'isoko 'o Siloam ma 'akere 'ilupa-lupanginoka." 'O Siloam ngone tanu "Wisulo-suloko". So 'o nyawa gu'una wotagi 'awi biono wa'isokoka de wolio 'ena womasimakekau. 8 'Awi woa ma sidateke de 'o nyawa gee wimake-make 'ato 'una ge'ena 'o pipi womaga-ga'asoko ma 'orasi 'una kowomasimakewasi, yoodumu kayongosekau, "Ko nu'unawa? gee biasa wogogerie 'o pipi womaga-ga'asoko?" 9 Munuka yongose, "Ma goungu 'unau." Ma munukali yongose, "Kawimodi ma 'isoka 'una." Ma 'o nyawa gu'una ma sirete kawongosekau, "Ngoiou de!" 10 'Ona kayongosekau 'unaka, "Kokia so ngona 'idadi nomasimake?" 11 'Una wosango, " 'O nyawa gee 'awi ronga 'o Yesus gu'una 'o tonaka ma eta wapesaoka de wosiesaike 'ai akoka de kawongosekau, 'Tagi 'ani biono na'isoko 'o Siloam ma 'akere 'ilupa-lupangoka.' Ge'enaka de ngoi totagi so ta'isokoka 'ai biono, de tomasimakekau." 12 De 'ona yosano, "Kiaka 'o nyawa gu'una?" 'Una wosango, "Sinako." 13 Gee 'o Yesus 'o tonaka de 'awi kibiti wosikaruaha ma ngale wosiesaka 'o nyawa worau-rau wi akoka la 'idadi womasimake, ma 'orasi ge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka. So 'o nyawa gee ko kangano wopilo-piloko gu'una wi'asa 'o Farisi ma nyawaka. 15 'Ona mita yosano 'unaka kokia so 'una 'idadi womasimake. 'Una wosango, " 'O tonaka de wi kibiti wosikaruahaka de wosiesaike 'ai akoka, ge'enaka de ta'isokoka de tomasimakekau." 16 'O Farisioka yamuruo naga kayongosekau, " 'O nyawa gee worau-rau wisi'ai-'aiki gu'una 'awi 'asali ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, sababu 'una kowosikiamoiwa Pomaoma-omasa ma Wange." Ma 'o nyawa 'iregu kayongosekau, "Kokia 'idadi 'o nyawa gee yosowo-sowono yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka ne'ena?" Ge'enaka de 'onaka gee koyomakadaenuawau. 17 So ma rai 'o Farisioka go'ona yosanoli 'o nyawaka gee womasimake-makekau gu'una, "Kokia moteke ngona ma ngale 'una gee wonidiai nomasimakekau?" 'O nyawa gu'una wosango, " 'Una 'o nabii moi." 18 Ma 'o Yahudioka manga balu-balusu go'ona, yooluku yongaku 'ato 'o nyawa gu'una ma gou-goungu worau kawosidoboanosi de ne'ena womasimakekau. Sababu ge'ena yaki'asoko to 'una 'awi balusu, 19 de yosano, "Ma goungu nu'una to ngini 'ania ngowaka, gee niongose 'ato worau kawosidoboanosi? Kokia so ne'ena 'una womasimakekau?" 20 'O nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea yosango, "Ma goungu nu'una to ngomi 'amia ngowaka; de ma goungu 'una worau kawosidoboanosi. 21 Ma kokia so ne'ena 'una womasimakekau, ngomi komiosidongoowa. De nago'ona widiai 'una 'idadi womasimake, ge'ena mita ngomi komiosidongoowa. Ka 'unakau niosano; 'una mita wobalusokau so ka 'una ma kaidadi wosidemo." 22 'O nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea koge'ena yongose, ngano yakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusika; sababu 'ona yomaka'aturokau 'ato 'o nyawa gee yongaku 'o Yesus ge'ena la ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una, 'ona koidadiwau yowosanga 'o lo-lomu ma woaka ma

ngale wisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 23 Ge'enu so 'o nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea yongose 'ato, " 'Una wobalusokau; so ka 'unakau winisano." 24 Ge'enaka de 'ona wi'asokoli 'o nyawa gee ko kangano worau-rau gu'una, de kayongosekau 'unaka, "Tagi nosasi 'ato dua nobicara ge'ena ma gou-goungu 'itiai. Ngomi mianako 'o nyawa gu'una wosowo-sowono." 25 'O nyawa gu'una wosango, "Wosowo-sowono bolo ko'uwa, ngoi kotanakowa. Ma 'o ngai moi tanako, ge'ena ma sira ngoi torau, ma ne'ena tomasimakekau." 26 Ge'enaka de 'ona yongoseli 'unaka, " 'Una 'okia wodiai ngonaka? Kokia wonidiai so nomasimake?" 27 'O nyawa gu'una wosango, "Tosijaritakau nginika, ma ngini koniosigisenuwa. 'Ido'oa so niomau niosigi'isenoli? Poilia ngini niomau niodadi to 'una 'awi do-domoteke mita?" 28 Ge'enaka de 'ona widoana de mita kayongosekau, "Ngona to 'una 'awi do-domoteke, ma ngomi to Musa. 29 Ngomi mianako ma Jo'oungu ma Dutu wobicaraku 'o Musaka, ma 'o nyawa gu'una ngomi komianakowa 'awi 'asali kiano." 30 'O nyawa gu'una wosango, " 'Etei, toherangi ma sala ngini konianakowa 'awi 'asali kiano, 'ena 'una woidiai tomasimakekau. 31 Ngone panako ma Jo'oungu ma Dutu kowakisigisenuwa 'o nyawa yosowo-sowono, ma 'ena 'o nyawa gee wisuba-suba, de yamote-moteke 'awi mau. 32 Ka ma 'orasi 'o dunia 'idadi de 'isikaino, koma'iwasi po'isene naga yodiai 'o nyawa yorau kayosidoboanosi 'idadi yomasimake. 33 Nako 'o nyawa gu'una ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, 'una 'asa kowa'akunuwa 'o no-nako 'ihera-herangi wodiai 'isoka ge'ena." 34 'Ona yosango, " 'Okia? Ngona 'o sowono ni'omanguku kanomasidoboanosi, ngona nomau nodotoko ngomino?" So 'ikurue ma 'orasi ge'ena 'una wisisupu 'o lo-lomu ma woaka de kowisidabiwau wowosanga 'o lo-lomu ma woaka. 35 'O Yesu wo'isene 'ato 'o nyawa gu'una kowisidabinowau 'o lo-lomu ma woano, de 'una winonu 'o nyawa gu'una de kawongosekau, "Ngona nongaku? 'o Nyawa ma Ngowakika?" 36 'O nyawa gu'una wosango, "Nagu'una ge'ena Jou? Bika noisidemono la ngoi towingaku 'unaka." 37 'O Yesu wosango, "Ngona wonimakekau. 'Una ge'ena ngoiou gee ma 'orasi ne'ena pomabi-bicara." 38 'O nyawa gu'una wongose, "Ngoi tongaku Jou," ge'enaka de wosuba 'o Yesu 'awi bionoka. 39 'O Yesu wongose, "Ngoi toboa 'o duniano ne'ena ma ngale tosidumutu 'o nyawa manga singina kokia; la 'o nyawa yorau-rau yomasimake de 'o nyawa yomasimake-make 'idadi yorau." 40 'O Farisioka yamuruo naga ge'enaka dau gee yo'isene 'o Yesu koge'ena wongose, de yosano 'unaka, " 'Ani dumutu ngomi ne'ena miorau mita?" 41 'O Yesu wosango, "Nako ngini niorau, ge'ena konisisowonuwa. Ma ngano ngini niongose 'ato, 'Ngomi mimasimake', ge'ena ma ngale ngini kaniosowonosi."

10:1 'O Yesu wongoseli, "Ne'ena tinisidemo tosigou-gounguku: Nago'ona yowosanga 'o domba ma gu-gurungaka la ko ma ngoranikawa yaboa so ka ma hisade yadoa, 'ona ge'ena yotosi-tosiki de yo'ora-ora. 2 Ma 'o nyawa gee yowosanga yaboa ma ngoranika, 'ona ge'ena 'o domba ma so-sowohi. 3 So ma ngorana ma ja-jaga wakidebelenga 'o ngorana, de ma domba-domba gee 'iisene 'awi 'ilingi wa'asoko to 'ena ma ronga moi-moi de wimoteke watuda wosisupu. 4 Gee ma domba wosikokisupuokau ma gurunga ma dudunoka, de ma domba ma so-sowohi gu'una wotagi wosira-sira, de 'awi domba ge'ena 'ikokimoteke sababu 'awi 'ilingi yanako. 5 Ma de 'o nyawa 'iregu ge'ena dua koimotekuwa so kaiowara, sababu yanako 'ato ko to 'enawa ma so-sowohi 'awi 'ilingi." 6 'O Yesu wosijarita 'o 'ade-'ade ge'ena, ma 'ona koyasahewa 'awi dumutu 'okia. 7 So 'o Yesu wakidongose ma moioli, "Ne'ena tinisidemo tosigou-gounguku: Ma gou-goungu ngoi ne'ena tomasi'ade-'ade 'o domba ma ngorana. 8 'Iodumu 'o guru ma ngeluku gee ngoi koi'iwasi 'ena 'ona yoboanou de yongose 'ato 'ona ge'ena 'o domba yoso-sowohi, 'ona ge'ena yotosi-tosiki de yo'ora-ora de 'o domba ge'ena kosisigisenuwa to 'ona manga 'ilingi. 9 Ngoi ne'ena 'isoka 'o ngorana. Nago'ona yowosanga yoboa ngoino 'asa koyakido'owa de dua yosupuwosanga la yo'ahu 'isanangi. 10

Yotosi-tosiki yoboa ge'ena duga kayotosiki, yoto'oma, de 'o nyawa yasotumu. Ma ngoi toboa, ma ngale 'o nyawa yamake 'o 'ahu ma dutu, de kokiawa yakisidukurangi. 11 Ngoi ne'ena 'isoka 'o domba ma so-sowohi yaowa-owa. 'O so-sowohi ma owa ge'ena womodeke wosongene ma ngale wariwo 'awi domba-domba. 12 'O nyawa gee 'o domba wojaga kawisewa, gee ko ma domba ma so-sowohiwa de mita ko ma domba ma dutuwa, 'asa wokokidoowaruku ma domba nako wamake 'o haewani 'iti-tingkai 'iboa. So 'o domba-domba ge'ena 'asa 'o haewani 'iti-tingkai yakaboto de munuka 'iowara 'imati-tingaoka. 13 Wisewa-sewa gu'una kawoowara, sababu 'una womanarama ge'ena kawisewa, so 'una ka ma eta ma kowakalesanguwa ma domba-domba ge'ena. 14 Ngoi ne'ena 'o so-sowohi ma owa. 'Isoka 'ai Dea woinako ngoi de ngoi towinako 'ai Dea, koge'enali mita ngoi tanako 'ai domba, de 'ai domba 'inako ngoi. Ngoi tomodeke tosongene ma ngale tariwo 'ai domba-domba ge'ena. 16 'Ai domba 'iregu-regu de ma 'enasi mita, ma koisidotodoimuwa de 'o domba ma duonoka ne'ena. 'Ena mita salingou ta'asa de dua 'isigisene 'ai 'ilingi. 'Ena 'asa 'idadi ka 'o duono moi de kawomatengo wasowohi. 17 'Ai Dea wosisibosono, sababu ngoi tomodeke tosongene ma ngale dua wosisiwangoli. 18 Ngoi 'asa komoiwa moi 'idadi 'ito'oma nako ko ngoiwa ma sirete tomasisarakani. Ngoi tomasisarakani moteke to ngoi 'ai mau ma sirete. Ngoi tokuasa ma ngale tomasisarakani 'iso-songene, de mita tokuasa ma ngale to'ahuoli. Ge'enau to ngoi 'ai manarama 'ai Dea wosuloko tadiai." 19 Sababu 'o Yesus wobicara koge'ena, so 'o Yahudi ma nyawa yomakaributu. 20 Manga gudai yongose 'ato, " 'Una 'o tokata widongosamuku ma de witogosanga! 'Okia ma ngale niosigisene 'unaka?" 21 Ma naga mita yongose, " 'O nyawa 'o tokata yakidongosamuku ko koge'enawa yobicara! 'O tokata koya'akunuwa 'idai 'o nyawa yorau-rau yomasimake!" 22 'O Yerusalemuoka yodai ma gu-gudaioka ma Jou 'awi Woa 'Itabisi ma Wange ma Amoko, ma 'orasi ge'ena 'o 'alo ma tepu. 23 'O Yesus wokakadagi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma ginitaroka, gee yosironga 'o Salomo 'awi Surabioka, 24 de 'o Yahudioka yamuruo naga yoboa yomatoomu 'o Yesus wisigilolitino de kayongosekau, "Sigado muruoka minisimadaka komimasidongoo 'itaiwa ngona ge'ena nagu'una? Minisidemo nositi-tiaino, nako ngona ma gou-goungu ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una." 25 'O Yesus wosango, "Ngoi tosidemokau nginika, ma ngini koniongakuwa. 'O sagala manarama gee 'ai Dea wosulokokau tadiai, 'isinyata ma ngale ngoi. 26 Ngini koniongakuwa sababu ngini ge'ena matero ka to ngoiwa 'ai domba. 27 To ngoi 'ai domba-domba ge'ena 'isigisene 'ai 'ilingi, ngoi takokinako 'ena de 'ena 'imoteke ngoi. 28 Ngoi tokula 'enaka 'o 'ahu 'ika-kakali, de 'ena 'asa kaisi'ado-'adonika koibinasawau. 'Ena 'asa komoiwa moi 'idadi ya'ora to ngoi 'ai giama ma soatoka. 29 'Ai Dea wosisarakaniokau ngoino. De 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko de nago'ona bato so komoiwa moi 'idadi ya'ora 'ai Dea 'awi giama ma soatoka. 30 Ngoi de 'ai Dea ge'ena ka moi." 31 Ge'enaka de 'o Yahuidoka go'ona 'o teto yomageseli ma ngale 'o Yesusika wisiwako. 32 Ma 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngini niamakekau ngoi todiai 'o manarama yaowa-owa 'o gudai, gee 'ai Dea wokulakau ngoino. 'Ai manarama 'iodumoka ge'ena, ka'ena ma sababu ngini niomau niteto?" 33 'O Yahudioka ma nyawa-nyawa go'ona yosango, "Ma sababu ko ni manaramuwa yaowa-owa ge'ena so ngomi miomau miniteto, ma 'ena sababu ngona wonisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu. Ngona 'o nyawa biasa de nomau nomadai ma Jo'oungu ma Dutu." 34 Ge'enaka de 'o Yesus wosango, "Naga nia besesongo ma bukuoka 'isitulisuku ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee: 'Ngini ge'ena 'o jo'oungu'? 35 Ngone panako 'okia naga gee 'itulisuku 'o Buku 'itebi-tebinoka 'ena ge'ena kaisi'ado-'adonikau. So nako ma Jo'oungu ma Dutu wakisironga ' 'o jo'oungu' gee naga yadawo-dawongo 'awi demo, 36 'ido'oa so ngini niongose 'ato ngoi towisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu, ma sababu ngoi tongose 'ato ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka? 'Ena momongo ngoi 'ai Dea woiirikokau la ka 'una duga towileleani de wosuloko 'o duniano. 37 Nako ngoi kotadiwai 'o manarama gee 'ai Dea wokulakau, 'uwa

niongaku ngoino. 38 Duga ngano ngoi tadiaiokau, so niongakukau 'okia naga gee ngoi tadiai, ngaro ngini nioluku niongaku ngoino. De ge'enau 'asa ngini nianako de niasahe 'ato 'ai Dea de de ngoi ka moi, de ngoi de 'ai Dea ka moi." 39 'Ona yosikadike witagokoli 'o Yesus, duga kowidaenuwasi. 40 'O Yesus wolioli 'o Yordan ma 'akere ma songonasa, gee ma sira 'o Yohanes 'o nyawa wo'osi-'osikoka, de womanoa ge'enaka doka. 41 'O nyawa manga gudai yaika 'unaka de yomasikademo kayongosekau, " 'O Yohanes kowodaiwa 'o no-nako 'ihera-herangi, ma 'iodumu gee wosidemo-demo ma ngale 'o nyawa nu'una ge'ena yadaene." 42 Ge'enaka de manga gudai ge'enaka doka yongakuokau 'o Yesusika.

11:1 Ma moi ge'ena wimoi wopanyakeku 'awi ronga 'o Lazarus. 'Una de 'awi bira-biranga ngo Maria de ngo Marta yomanoa 'o Betaniaka. 2 'O ngo Mariau gumuna gee 'o gooro ma bounu yaowa-owa 'o Yesus wi douku modarisi de mosiesaka de 'ami utu. 3 'O Lazarus wopa-panyakeku gu'una 'awi biranga yamididi yobesesongo 'o Yesusika 'ato, "Jou, 'amia iranga gee wonisiboso-bosono gu'una wopanyake." 4 'O Yesus wo'isenoka 'o besesongo ge'ena, de kawongosekau, " 'O panyake ge'ena dua sigado kowosisongenuwa. Ne'ena 'idadi la ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene, de mita ma sababu ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka mita wisiarene." 5 'O Yesus wakisibosono ma sala 'o ngo Marta, ngo Maria, de 'o Lazarus. 6 Ma gee 'o Yesus wo'isenoka 'ato 'o Lazarus wopanyake, de ka 'una wi singina 'o wange modidiosi kowotagiwasi ge'enaka dau. 7 Ge'ena 'ipasa de wongose 'awi do-domoteika, "Nou, ngone polioli 'o Yudeaka." 8 'Ona yosango, " 'Aba Guru, 'asa kaipasano 'o Yahudi ma nyawa-nyawa yomau niteto, de ne'ena nomau nogilioli ge'enaka doka?" 9 De 'o Yesus wongose 'onaka, " 'O wange moi ma do'ingo 'o takoro mogiooko de modidi. 'O nyawa gee yotagi-tagu 'o wangeka ge'ena koyomasipelekuwa sababu yamake 'o dunia ma darangi. 10 Ma 'o nyawa yotagi-tagu 'o obiruku ge'ena yomasipeleke, sababu 'o darangi koi'iwa 'onaka." 11 'O Yesus koge'enau wongose, ge'enaka de wongoseli, "Nanga manai 'o Lazarus woma'iduokau, ma dua taika de towisimomiki." 12 De 'o Yesus 'awi do-domoteke yongose, "Jou, nako 'o Lazarus kawoma'iduoka ge'ena dua kowido'oawa." 13 'O Yesus 'awi dumutu ge'ena 'o Lazarus wosongenukou, duga 'awi do-domoteke 'ona yongose 'o Yesus 'awi dumutu ge'ena kawoma'iduoka. 14 Ge'enau so 'o Yesus wakidongose kawakisiti-tiaikau, wongose 'ato, " 'O Lazarus wosongenukou. 15 Ma ngoi tomorene mita ma 'orasi wosongene 'ena ngoi koi'iwa kadoka, sababu koge'ena ge'ena 'ifoloi yaowa ma ngale ngini, la ngini 'idadi niongaku ngoino. Nou, ngone potagiou 'o Lazarusika." 16 De 'o Tomas gee wisironga mita 'o Sago kawongosekau 'awi ma-manaika 'o Yesus 'awi do-domoteke go'ona, "Nou ngone pomoteke de de 'una, madaka la ngaro ngone pomasidosongene de de 'una!" 17 Gee 'o Yesus wa'adono ge'ena 'o Betaniano 'ena 'o Lazarus 'o obiri soatou wi'otaika 'o bo'osuoka. 18 'O Betania ge'ena 'o Yerusalemuoka 'ena koikurutuwa, poilia 'o kilo sa'angesani. 19 'O Yahudioka manga gudai yaino ngo Maria de ngo Martano ma ngale manga singina yosikuata sababu manga iranga wosongene. 20 'O ngo Marta gee mo'isenoka 'o Yesus woboa, de midajai-jai 'ena ngo Maria muna ka 'o woaka. 21 'O ngo Marta misoboika 'o Yesus de mongose 'ato, "Jou, nako 'iso ma 'orasi ge'ena de de ngonaka ne'enaka, ma raiokau 'ai iranga gu'una kowosongenuwa. 22 Duga ne'ena ma 'orasi ngoi tanako, 'okia bato Jou ngona noga'asoko ma Jo'oungu ma Dutude, ge'ena 'asa wonikula." 23 'O Yesus wongose 'o ngo Martaka, " 'Ani iranga 'asa womomikoli." 24 'O ngo Marta mosango, "Ia ngoi tanakokau 'o Lazarus dua womomikoli gee ma 'orasi yosonge-songenoka yakisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka." 25 De 'o Yesus wongoseli 'o ngo Martaka, "Ngoi ne'ena 'o nyawa yosonge-songenuku takisimomi-momiki de takikula 'o 'ahu 'ika-kakali. 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino ngaro yosongenukou ma dua yowangoli. 26 De 'o nyawa yowango-wango gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona 'asa

kaisi'ado-'adonika koyomakati-tingakuawau de ma Jo'oungu ma Dutu. Ngona nongaku ge'ena?" 27 Ngo Marta mosango, "Ia Jou, ma gou-goungu ngoi tongaku ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua noboa 'o duniano ne'ena." 28 'O ngo Marta mongoseka koge'ena, de motagi mi'ese ngo Maria to muna 'ami 'esa moi gumuna, de misudu munaka mongose 'ato, " 'O 'Aba Guru naga 'una, 'una wongose 'ato naikasi." 29 Ngo Maria kamo'isenoka ge'ena, de mosijai-jai momomiki, so motagi 'o Yesusika. 30 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus kowa'adonuawasi 'o soanino so ka gee 'o ngo Marta misobosobokokasi. 31 'O Yahudi ma nyawa gee ngo Maria mi woaka yaino mi singina yosikua-kuata, mimake ngo Maria mosupu de motagi momatai-taiti so miriniiki, sababu 'ona yongose 'o bo'osuika mosikaika moto-tora. 32 So gee ngo Maria ma'adonika 'o Yesusoka de motalibukuku wi bionoka de kamongosekau, "Jou, tei nako 'iso ma 'orasi ge'ena ngona ne'enaka, ma raiokau 'ai iranga kowosongenuwa." 33 Gee 'o Yesus mimake 'o ngo Maria moto-tora, de 'o Yahudioka gee ngo Maria mimote-motekino mita yoto-tora, de 'awi singina 'isusa de posironga wobalisaka, 34 so wosano 'onaka, "Kiakau wininoaku?" 'Ona yosango, "Jou, nou 'awi bo'osuku nalega." 35 Ge'enaka de 'o Yesus wo'ari. 36 So 'o Yahudi ma nyawa gee kayongosekau, " Sioko ee, posironga de wisibosonoka 'o Lazarusika!" 37 Duga ge'enaka dau munuka yomakadongose 'ato, " 'Unau ge'ena 'o nyawa yorau-rau wakidiai 'idadi yomasimake, de 'ido'oa so kowosi'aikuwa 'o Lazarus 'awi panyake la 'uwa wosongene?" 38 'O Yesus 'awi singina posironga de 'isusakauoli, so wotagi 'o bo'osuika. 'O bo'osuku ge'ena 'o teto ya'aruika de 'o teto 'iamo-amoko yositamunika. 39 De 'o Yesus kawongosekau, "Niatuluruka ma teto ge'ena." De ngo Marta 'o Lazarus ma biranga gumuna mosango, " 'Etei Jou, 'una wi wange soatou 'o bo'osuku ma dodaka, so ma raiokau wobounukou." 40 'O Yesus kawaporoongie wongose ngo Martaka, " Ee Marta, tonisidemokau bolo: Nako ngona nongaku, 'asa namake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa posironga ma amoko." 41 So 'ona yatuluru ma teto ge'ena. Ge'enaka de 'o Yesus womatagade 'o diwangie de kawongosekau, "Kasamaowa 'Aba, sababu ngona nosigisenokau 'ai ga-ga'asoko! 42 Ngoi tanakokau ngona kaitaurika noisigisene, ma kone'ena tongose la 'o nyawa 'isigi-gilolitino no'ona gee yo'isene de yongaku ma ngale ngoi ne'ena ngona noisulokino." 43 Ka koge'ena wongoseka de wo'asoko wakua-kuatie, "Lazarus, nou nosupuno!" 44 So wosonge-songenuku gee wosupu. 'Awi giama de wi dou ka de ma sa-saokasi 'o mosa ya'are-'arese, de wi biono ma lu-luunu ma koi'aikuawasi. 'O Yesus wakisuloko 'o nyawa-nyawaka ge'enaka gee kawongosekau, " 'Awi sa-sao niasoseka de winimadaka wotagi-tagii!" 45 'O Yahudi ma nyawa ngo Mariaka yaino-ino gee manga gudai yongaku 'o Yesusika ma 'orasi yamake 'o Lazarus wosongenukou de wisimomiki. 46 Duga yamuruo naga ge'enaka dau gee koyongaku-ngakuwa yotagi 'o Farisi ma nyawaka de yositotara 'okia naa gee 'o Yesus wodiaiokau. 47 So 'o Farisioka de 'o 'imam ma sae-saeke yomatoomu de 'o 'Agamaka ma Hakimi. 'Ona kayongosekau, "Ngone salingou 'okia podiai? 'O nyawa nu'una 'o no-nako 'ihera-herangi 'o gudai wodiai! 48 Nako ngone kapowisidipidilika kone'ena, 'o nyawa 'iodumu dua yongaku 'unaka, de ma duanguku 'o Romaka manga balu-balusu dua 'inadoboano de yatorouoka ma Jou 'awi Woa de nanga nyawa 'iodumu!" 49 'Onaka naga wimoi 'awi ronga 'o Kayafas, 'una 'o 'Imam ma Amoko ma taunu ge'ena, kawongosekau, "Ngini kokiawa nianako. 50 Ngini konianakowa 'ato ma ngale 'o kawasa manga laha, 'ifoloi yaowa womatengo wosongene, 'uwa sigado ngone 'o Yahudioka poodumu poboortuku?" 51 'O Kayafas koge'ena wongose, ge'ena ko to 'unawa ma sirete 'awi singinano ma, ma Jo'oungu ma Dutuno, sababu 'una 'o 'Imam ma Amoko ma taunu ge'ena. So 'una wosidemosira 'ato 'o Yesus 'asa wosongene ma ngale 'o Yahudioka ma nyawa. 52 De duga ka 'o Yahudiokawa, ma mita watoomu de wadai ka moi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka gee kiaka naga bato yomati-tingaika. 53 'Ikurue ma wange ge'ena 'o Yahudioka manga balu-balusu yomasikagaro ma

ngale 'o Yesus wito'oma. 54 Ge'enau so 'o Yesus kowomasidumutuawau 'o kawasaka 'o Yahudi ma nyawaka. 'Una woma'aiki ge'enaka dau de wosikaika 'o kotaka gee ma ronga 'o Efraim, 'o tonaka 'ika-kakasa ma datekoka. Ge'enaka dau 'una de 'awi do-domoteke yomanoa. 55 Ma 'orasi ge'ena 'isoriokau 'o Yahudioka Wakisisupu 'o Mesiroka ma Wange ma Amoko. 'O nyawa 'o soa-soanoka manga gudai yopasakau 'o Yerusalemuka la yadiai manga 'agamaka ma 'adati ma ngale manga singina yatebini, gee ma wange ma amoko ge'ena koya'adonikawasi. 56 'Ona winonu 'o Yesus, de gee yomatomuno ma Jou 'awi Woaka, 'ona yomakadongose moi de moika, "Kokia to ngini 'ania di-dibangi? Poilia dua 'una kowoboawa 'o wange ma amokoka ne'ena." 57 'Ona koge'ena yongose sababu 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka manga pareta yosisupuokau 'ato nago'ona wimake 'o Yesus kiaka naga bato, salingou yosidemo la 'idadi witagoko.

12:1 'O wange butangasi de Wakisisupu ma Wange ma Amoko ya'adono, 'o Yesus wotagi 'o Betaniaka, gee 'o Lazarus womanoa-noaka de ge'enakau 'o Lazarus wosongenuku de 'o Yesus wisimomiki. 2 Ge'enaka doka 'o Yesus wisi'odomo, de ngo Marta makileleani. 'O Lazarus mita yomasido'odomo de 'o woa ma gikiri manga gudaioka de 'o Yesus. 3 Yo'odomo ma gu-gudaioka de ngo Maria moboa mo'asa 'o gooro ma bounu yaowa-owa ma 'ija 'ihali ma sala ma ronga 'o narwastu, poilia 'o literi ma ngogu. De modarisi 'o Yesus 'awi douku deika mosiesaka de 'ami utu. So ma woa ge'ena ya'omanguku ma bounu 'ena ma sureka ngano ma narwastu ge'ena. 4 Duga 'o Yudas Iskariot 'o Yesus wi do-domoteke wimoi gee dua 'o Yesus wiwukunu kawongosekau, 5 " 'Ido'oa so ma narwastu ge'ena konawukunuwa ma 'ija 'o pipi saaka 'o ratusu sa'angeka, 'asa de ma pipi nakikula 'o nyawa yosusa-susaka?" 6 'O Yudas koge'ena wongose ge'ena ma ngale ko 'o nyawa susawa wakikalesangi, ma 'ena sababu 'una ge'ena wotosi-tosiki. 'Una 'ijaga wa'ese 'o do-domoteke manga pipi yalomu-lomuno 'unaka. 7 Ma 'o Yesus kawongosekau, "Monimadaka muna modiai koge'ena! Muna modiai kone'ena ma ngale moidudu-duangou ma 'orasi 'ipo'osuku. 8 'O nyawa yosusa-susa kaitaurika naga de de ngini, ma dua ngoi koitaurikawa naga de de ngini." 9 'O Yahudioka manga gudai yo'isene 'ato 'o Yesus doka 'o Betaniaka, so 'ona yotagi dokaika. 'Ona yaika ge'ena manga dumutu duga ka 'o Yesusikawa, ma mita yomau wimake 'o Lazarus gee wosongenuku de 'o Yesus wisimomikieu. 10 Ge'enau so 'o 'imam ma sae-saeke yomau wito'oma 'o Lazarus mita. 11 Ngano ma sababu 'unau so 'o Yahudi ma nyawa manga gudai yakimadakau manga balusu go'ona de yongakuoku 'o Yesususika. 12 Ma bibinoka 'o nyawa yoku-kudai gee yoboanou ma ngale Wakisisupu ma Wange ma Amoko yodiai, yo'isene 'ato 'o Yesus naga wi do-dagi ma sigoronakau 'awi dumutu 'o Yerusalemuno. 13 So 'ona yo'ese 'o palem ma soka-soka de yotagi wisiduono de yosibeto-betongo, " 'Alele! Nou, powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou 'awi kuasa. Tanu wisibarakati 'o Israeloka nanga Koana!" 14 'O Yesus wamake 'o keledai ma gooka 'o ngai moi, de ge'enaku woparene. So 'idadiokau gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, 15 " 'Uwa nimodongo, ngini 'o Sion ma nyawa! Winimake 'ania Koana woboa, woparenuku 'o keledai ma gooka moi!" 16 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke koyasahewasi 'iodumu ge'ena. Ma gee 'o Yesus wisiwangodeli ma ngale wisitedene, 'asa de 'ona yonganonie 'ato gee 'o nyawa yokakadiai 'unaka ge'ena 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale 'una. 17 'O nyawa gee yoboa-boano ma 'orasi 'o Yesus 'o Lazarus wosongenuku de wisimomiki wi'asoko wosupu 'o bo'osukino, 'ona koyomaogoruwa yosijarita ma ngale 'o Lazarus wisiwango. 18 Ge'enau so 'o nyawa yoku-kudai go'ona yotagi 'o Yesus wijai-jai. Sababu 'ona yo'isene 'ato 'unau wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi ge'ena. 19 So 'o Farisioka moi de moi yomakadongose 'ato, " 'Etei, ngone kopomado-do'oawa! Kaniamake 'o nyawa posironga manga gudai yotagi wimoteke 'una!" 20 'O nyawa gee yotagi-tagai 'o Yerusalemuka ma ngale yamoteke 'o

lo-lomu gee ma 'orasi 'o wange ma amoko ma rame-rame ge'ena, ge'ena dau manga sigoronaka de ma 'ena mita 'o Yunanioka yamuruo naga. 21 'Ona yaika 'o Filipusika de kayongosekau, " 'Esa moi, nako 'idadi de ngomi miomau mimakamake de 'o Yesus." ('O Filipus 'awi 'asali 'o Betsaidano 'o Galilea ma daeraaka.) 22 So 'o Filipus waika wosidemo 'o Andreasika, deika 'ona yamididi yositotara 'o Yesusika. 23 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Ma 'orasi ya'adonokau 'o Nyawa ma Ngowaka ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene. 24 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Nako 'o bira 'o muhi moi koyatudukuwa 'o tonauku de koisongenuwa, dua 'ena ka koge'ena ka 'o muhi moioka. Ma nako 'o bira ma muhi ge'ena 'isongene, dua ma hasili 'isupuno ma amooka. 25 'O nyawa gee manga 'ahu yasingina, 'asa manga 'ahu 'iisanga. Ma 'o nyawa gee koyosinginawa manga 'ahu 'o duniaka ne'ena, 'asa yapaliara ma ngale yo'ahu kaisi'ado-'adonika. 26 'O nyawa gee yomau 'ileleani ngoi, salingou 'imoteke ngoi, la 'ai ro-riwo 'idadi de de ngoi kiaka naga ngoi taika. 'O nyawa gee 'ileleani ngoi, 'asa 'ai Dea wakihoromati." 27 "Tei, 'ai singina 'isusa. 'Okia salingou tongose? Salingou tongose? 'ato, ' 'Aba, noisiresene 'o sangisara ne'ena'? Ma ngano salingou tamoku 'o sangisara ne'ena, so ngoi toboa 'o duniano. 28 'Aba, tanu nosidumutu 'ani kumati 'o nyawaka!" So 'o 'ilingi daku 'o sorogaaku 'ingose 'ato, "Ngoi tosidumutokau 'ai kumati, de 'asa tosidumutoli." 29 'O nyawa yoku-kudai ge'enaka gee yo'isene 'o 'ilingi ge'ena de kayongosekau, "Ge'ena 'o duturu ma 'ilingi!" Ma naga mita yongose, "Ko'uwa, ge'ena 'o mala'ekati 'ibicara 'unaka!" 30 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, " 'O 'ilingi gee po'ise-'isene ge'ena ma dumutu ko to ngoiwa 'ai laha, ma 'ena to ngini. 31 Ne'ena ma 'orasi ya'adonokau ma Jo'oungu ma Dutu wahakimi 'o nyawa 'o duniaka, de ma 'orasi ne'ena 'o dunia yapa-paretano ge'ena la 'o Tokata ma Koana koimado-do'oawau. 32 Ma ngoi ne'ena dua gee 'isitedenoka 'o salipoka de 'isidoaka 'o sorogaade, ngoi 'asa takitoomu 'o nyawa 'iodumu ngoino." 33 'Una koge'ena wongose, ma ngale wosidumutu kokia ma ngekomo dua 'una wosongene. 34 'O nyawa yoku-kudai go'ona kayongosekau 'unaka, "Moteke 'o besesongo ma bukuoka 'isilefoku, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha dua wo'ahu kaisi'ado-'adonika. De kokia so ngona nongose 'ato 'o Nyawa ma Ngowaka dua wisidele 'o salipoka? Nagu'una 'o Nyawa ma Ngowaka gu'una?" 35 'O Yesus wosango, " 'O darangi ge'ena koito'ingokawa nginioka. So niotagiou ma 'orasi 'o darangi ka de ma 'enasi, la ngini 'uwa nidaene 'o darusu. 'O nyawa gee yotagi-tagai 'o darusoka, koyosikanakowa kiaka yosikaika. 36 Ma 'orasi ngoi naga nginiokasi, ge'ena matero ka 'o darangi naga nginioka. So ngini salingou niongaku ngoino la ngini nio'ahu 'o darangi ma dodaka." 'O Yesus wongoseka koge'ena, de womagoraka ge'enaka doka de kowomasidumutuawau 'onaka. 37 Ngaro 'o gudaiou 'o no-nako 'ihera-herangi 'o Yesus wodiai to 'ona manga bionoka, ma 'ona koyongakuwa 'unaka. 38 So ge'ena 'idadiokau 'isoka ma Nabii Yesaya wongosekau konee, "Jou, gee miosiha-habari ge'ena nago'ona yangaku? Nago'onaka nosidumutu 'ato ngona 'ifoloi nokuasa?" 39 'Ona koyongakuwa, sababu 'o Yesaya wongosekau konee mita, "Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 40 'Ngoi takidiai 'ona yopiloko de manga singina 'i'opini; la koyomasimakewau, de koyomasinakowau. La 'ona 'uwa yolioli ngoino, la 'uwa takisi'aiki." 41 'O Yesaya koge'ena wongose sababu ma sira 'o mo-make ma sigoronaka wamakekau 'o Yesus 'asa wisitedene so wobi-bicara ma ngale 'una. 42 Ngaro koge'ena, ma manga gudai mita yongaku 'o Yesusika, naga 'o Yahudioka manga balu-balusu sona. Ma 'ona koyomoroinuwa yosikawasa, sababu 'ona yakimodongo 'uwa sigado 'o Farisioka koyosidabiwau yowosanga ma Jou 'awi Woaka. 43 'O Farisioka 'ona ge'ena 'ifoloi yoduaka ka 'o nyawa yakihoromati 'onaka positero ma Jo'oungu ma Dutu wakihoromati. 44 Ge'enaka de 'o Yesus wosigasoko wongose 'ato, " 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona ge'ena yongaku ka ngoinowa duga, ma wingaku 'unaka gee woisulosuloko. 45 De 'o nyawa gee 'imakekau ngoi, ge'ena wimakekau 'una gee woisulosuloko. 46 Ngoi toboa 'o duniano ne'ena ge'ena todadi 'o darangi, la 'o nyawa 'iodumu gee yongaku-ngaku ngoino

'uwa yogogere 'o darusoka. 47 De 'o nyawa gee yo'ise-'isene 'ai do-dotoko ma koyodomotekuwa, ge'ena ko ngoiwa takihukumu. Sababu ngoi toboa ma ngale kotahukumuwa 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, ma 'ena takisilaha. 48 'O nyawa gee koidawonguwa de koyosigisenuwa 'ai demo, naga de ma 'enau gee yakihaki-hakimi. 'O demo gee tositota-totarokau, ge'enau dua yakihakimi 'o dunia ma do-dogumoka. 49 Sababu gee tosibi-bicara ge'ena duga ka to ngoiwa ma sirete 'ai mau. Ge'ena 'ai Dea gee woisulo-suloko wopareta 'okia naga salingou tangose moteke ka to 'una 'awi mau. 50 De ngoi tanako 'awi pareta ge'ena nisi'asa 'o 'ahu 'ika-kakalika. So ngoi tositotara moteke 'ai Dea woisidemokau."

13:1 'O wange moiosi de Wakisisupu ma Wange ma Amoko, 'o Yesus wanakokau 'ato ma 'orasi ya'adonokau 'una wamada 'o dunia ne'ena ma ngale wolio ma Deade. 'Una wakisibosono 'o nyawa-nyawa gee yodadiokau to 'una 'awi do-domoteke de tatapu wakisibosono sigado ma do-dogumika. 2 'O Yesus de 'awi do-domoteke yo'odomo ma gu-gudaioka 'o obiruku, de 'o Tokata ma Koana ma niati 'ito-torou 'isingosangokau 'o Yudas 'awi singina ma dodaka, ma ngale 'o Yesus wiwukunu. 'O Yudas gu'una 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. 3 'O Yesus wanakokau 'ato 'awi Dea wosito-togumokau 'o pareta 'iodumu 'unaka. De 'una wanakokau mita 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuoka de waino, de dua wolioli ma Jo'oungu ma Dutuka. 4 Sababu ge'ena 'una woma'oko de wa'aiki 'awi juba, de 'awi handuk womasipusukino 'awi goronano. 5 Ge'enaka de 'o 'akere wodarisuku 'o giama ma gi-gisoko ma ngioka, de womasitero 'isoka 'o gilaongo so 'awi do-domoteke manga dou wa'isoko. Wa'isokoka 'asa de wosi'ikiri de 'o handuk gee 'awi goronaka wosipusu-pusukino. 6 Gee wototara 'o Simon Petrusika, de 'o Simon Petrus kawongosekau, " 'Etei Jou, 'ato ngona de 'ai dou na'isoko?" 7 'O Yesus wosango, " 'Okia naga todiai ne'ena, ma 'orasi ne'ena ngona konasahewasi, ma dua 'asa nasahe." 8 'O Petrus wongose 'o Yesusika, " 'Uwa Jou! Ka ma eta ma koidadiwa na'isoko 'ai dou!" Ma 'o Yesus wosango, "Nako ktoni'isokuwa, ge'ena ngona de de ngoi kopomarimoia." 9 'O Simon Petrus kawongosekau, "Jou, nako koge'ena, de 'uwa duga ka 'ai dou, ma 'ai giama de 'ai saeke mita!" 10 'O Yesus wongose 'o Petrusika, " 'O nyawa gee yoma'osikokau, ge'ena manga roese 'iodumu 'ikokitebinokau. 'Ona koiparaluuwau yaki'osikoli; duga ka manga douou gee yotagi de 'imedirokau, ge'ena salingou ya'isoko. Ngini ne'ena niotebinokau, duga konioodumuwa." (11 'O Yesus wanakokau nagu'una dua wiwukunu. Ge'enau so wongose 'ato, "Ngini ne'ena niotebinokau, ma konioodumuwa.") 12 'O Yesus wakoki'isokoka manga dou, de womasinoali 'awi juba 'asa de woliokali wi rioka. Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, "Niasahe? 'okia naga gee 'asa katodiaioka nginika? 13 Ngini nio'asoko ngoino 'Aba Guru de ma Jou. De ge'ena ma goungu. 14 Nako ngoi to ngini 'ania Jou de nia Guru ma ta'isokokau 'ania dou, ngini mita salingou 'ania dou nimakadigisoko. 15 Ngoi tosidumutokau nginika 'okia salingou niadiai, la ngini mita niadiai 'isoka kokia naga gee ngoi tadi-diai nginika. 16 'Ai demo ne'ena ma gou-goungu 'itiai: 'O yongosi koyofoloidewa de manga tuangi. De 'o su-suloko koyofoloidewa de gee wosulo-suloko. 17 Ne'ena ngini nianakokau 'iodumu ge'ena. Niosanangioka ngini nako niamoteke. 18 'Okia naga gee ngoi tosidemo ne'ena, ge'ena ma ngale ko ngini niiodumuwa. Ngoi takinako 'iti-tiai nago'ona gee takiirikokau. Ma 'okia naga gee 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka salingou 'idadi, ge'ena la: ' 'O nyawa wimoi gee mimasido'odomo de de ngoi, 'asa woiwukunu.' 19 Ge'ena koidadiwasi 'ena tinisitotarokau nginika ma 'orasi ne'ena, la dua gee 'idadi, ngini 'asa niongaku 'ato, 'Ngoi ne'ena 'una gee 'isironga NGOI NAGA.' 20 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Nago'ona yakidawongo 'o nyawa gee takisulo-suloko, ge'ena 'idawongo ngoi. De nago'ona 'idawongo ngoi, ge'ena widawongo 'una gee woisulo-suloko." 21 'O Yesus koge'ena wongoseka, de 'awi singina 'isusa ma sala. Ge'enaka de 'una kawongosekau, "Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Wimoi naga nginioka gee

dua woiwukunu." 22 'Awi do-domoteke yomakaungini moi de moi de yoherangi ma sala, sababu 'ona koyanakowa 'awi dumutu nago'unaka. 23 'O do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala ge'ena 'o Yesus 'awi dateoka. 24 'O Simon Petrus wiakotawi 'unaka, la wosano 'o Yesusika 'ato 'awi dumutu nago'onaka. 25 So 'o do-domoteke gu'una womasisori-sorika monga de wosano 'o Yesusika, "Nagu'una ge'ena Jou?" 26 'O Yesus wosango, " 'O nyawa gee towikula 'o roti todawaruoka 'o sawokuku, 'unau ge'ena." So 'o Yesus wa'ese 'o roti 'o eta moi de wodawaruoka 'o sawouku; deika wokula 'o Yudasika 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. 27 'O Yudas wa'eseka 'o roti ge'ena, de 'o Tokata ma Koana 'awi singina yaparetanou. Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Yudasika, "Nomatai-taiti nadi'ai 'okia naga gee nomau nadi'ai." 28 Gee yo'odo-'odomo ge'enaka dau komoiwa yasahe 'ido'oa so 'o Yesus koge'ena wongose 'o Yudasika. 29 Munuka 'ona yongose 'o Yesus wosuloko 'o Yudas 'o kianikia wo'ija ma ngale manga paraluu 'o rame-rameka ge'ena, bolo 'o pipi ma eta wakikula 'o nyawa yosusa-susaka, sababu 'una ge'ena manga pipi ma ga-gao. 30 'O Yudas kawa'eseka 'o roti ge'ena, de kawogila-gilaka wosupu 'ena 'iobirokau. 31 'O Yudas wopasaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ne'ena ma 'orasi ya'adonokau ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'isitedene, de ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene ma ngekomo ngoi. 32 Nako ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene ma ngekomo ngoi, ngoi mita 'asa ma Jo'oungu ma Dutu woisitedene ma ngekomo 'una ma sirete. De ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wacobou woisitedene. 33 Ngini gee matero ka 'ai ngowa-ngowaka, ngoi dua koito'ingowau tomanoa de de ngini. Ngini 'asa ninonu ngoi, ma 'isoka gee tosidemokau 'o Yahudioka manga balu-balusika, koge'enali mita tosidemo nginika, 'o ngii kiaka naga ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika. 34 Ngoi tinikulakau 'o besesongo ma sungi ge'ena la, nimasikabosono moi de moi. 'Isoka ngoi tinisibosono ngini, koge'enali mita ngini salingou nimasikabosono. 35 Nako ngini nimasikabosono, 'o nyawa 'iodumu 'asa yanako 'ato ngini ge'ena to ngoi 'ai do-domoteke." 36 'O Simon Petrus wosano 'o Yesusika, "Jou, kiaka notagi?" 'O Yesus wosango, "Kiaka naga ngoi totagi ngona koidadiwa nomoteke ma 'orasi ne'ena. Ma dua ngona 'asa noimoteke ngoi." 37 'O Petrus wosanoli, "Jou, 'ido'oa so ngoi koidadiwa tonimoteke ma 'orasi ne'ena? Ngoi katomodeke tosongene ma ngale ngona Jou!" 38 'O Yesus wosango, "Ma goungu? nomodeke nosongene ma ngale ngoi? Nosi-singina, dua 'o namoro koisorenuawasi 'ena nomadidumu ma sa'angeu nongose 'ato konoinakowa!"

14:1 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, " 'Uwa nia singina 'isusa. Salingou niongaku ma Jo'oungu ma Dutuka de mita ngoino. 2 'Ai Dea 'awi woaka 'o ngii pomanoa-noa 'o gudaioka. Ngoi totagi ge'enaka ma ngale takalari to ngini 'ania ngii. Ngoi ma rai kotinidongosewa nako la ge'ena ko ma gounguwa. 3 'Ania ngii takalari 'iduangana, 'asa tainoli tini'ese, la kiaka naga ngoi, ngini mita ge'enaka. 4 'O ngii kiaka ngoi totagi, ngini niosikanako ma ngekomo." 5 Ge'enaka de 'o Tomas kawongosekau 'o Yesusika, "Jou, ngomi komiosidongoowa kiaka notagi, de kokia ngomi miosikanako ma ngekomo?" 6 De 'o Yesus wosango, "Ngoi ne'ena 'o ngekomo ma ngale 'o nyawa winako 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu, de yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. Komoiwa moi 'idadi yaika ma Jo'oungu ma Dutuka, nako ko de de ngoiwa. 7 Nako ngini ninako ngoi, ma raiokau ngini wininako 'ai Dea mita. Ma 'orasi ne'ena ngini wininokokau 'una, de winimakekau." 8 So 'o Filipus kawongosekau 'o Yesusika, "Jou, minisidumutino 'ani Dea ma Jo'oungu ma Dutu gu'una, la ngomi miosanangi." 9 Ma 'o Yesus wosango, "Ee Filipus, koge'enau ma do'ingo ngoi de de ngini, de konoinakowasi? 'O nyawa gee 'imakekau ngoi, ge'ena wimakekau 'ai Dea. De kokia so nongose 'ato, 'Minisidumutino 'o 'Aba gu'una'? 10 Filipus, ngona konongakuwa? 'ato ngoi de 'ai Dea ge'ena ka moi, 'imatero de ka 'o singina moi. 'Okia naga gee tangose-ngose ngonaka ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau. 'Okia naga gee tongose-ngose ngonaka, ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai

singinano 'isupu. Ma 'ai Dea gee ka moi de de ngoi, 'una womanarama 'iodumu ge'ena. 11 Kanoingaku bato, ngoi de 'ai Dea ge'ena ka moi, de koge'enali mita 'una de de ngoi. Bolo yaino ma kurangi ge'ena salingou noingaku sababu 'okia naga todiaiokau. 12 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'asa yadiai 'o manarama gee ngoi tadi-diai, de 'ona 'asa yadiai 'ifoloiosi 'ila-laagomo, sababu ngoi totagiou 'ai Deaka. 13 De 'okia naga bato nioga'asoko de to ngoi 'ai pareta, ge'ena 'asa tinileani, la ma ngekomo ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, 'o nyawa 'asa wisitedene 'ai Dea. 14 'Okia naga bato nioga'asoko de to ngoi 'ai pareta, 'asa tadiai." 15 'O Yesus wongoseli, "Nako ngini nisibosono ngoi, ngini 'asa niamoteke 'iodumu gee tosulo-suloko nginika. 16 De ngoi 'asa toga'asoko 'ai Deaka, la winikula 'o Ro-riwo moioli, gee dua 'imanoa nginioka kaisi'ado-'adonika. 17 'Ena ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee dua nisidumutu 'itiai ma ngale ma Jo'oungu Dutu. 'O nyawa 'o duniaka gee koyongaku-ngakuwa, 'ona koyadawonguwa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini sababu 'ona koyamakewa bolo koyanakowa. Ma ngini nianako, sababu ge'ena 'ena naga de de ngini, de dua 'ena 'imanoa 'ania singinaka. 18 Ngoi 'asa kotinisidamadakawa ka nginioka 'isoka 'o go'osisi. Ngoi 'asa tolioli nginino. 19 Ka 'o 'orasi moiou de 'o nyawa 'o duniaka dua koimakewau. Ma ngini 'asa nimakeli ngoi. De sababu ngoi to'ahu, so ngini mita 'asa nio'ahu kaisi'ado-'adonika. 20 Nako ma wange ya'adono to'ahuoli, ngini 'asa nianako 'ato ngoi ka moi de 'ai Dea, de ngoi de de ngini pomarimoi. 21 'O nyawa gee yadawongo de yoduaka yadiai 'okia naga gee tosulo-suloko, 'ona ge'ena 'isibosono ngoi. 'Ai Dea 'asa wakisibosono 'o nyawa gee 'isiboso-bosono ngoi, ngoi mita 'asa takisibosono 'o nyawa go'ona, de tomasidumutu 'onaka." 22 'O Yudas gee ko 'o Yudas Iskariotuwa wosano 'o Yesusika wongose 'ato, "Jou, 'ido'oa so konomasidumutuwa 'o nyawa 'ireguka 'o duniaka ne'ena so ka ngomino?" 23 'O Yesus wosango, " 'O nyawa gee ma gou-goungu 'isibosono ngoi, 'asa yamoteke 'ai do-dotoko. 'Ai Dea 'asa wakisibosono 'ona, de 'una de de ngoi 'asa mioboa 'onaka de miomanoa de de 'ona. 24 'O nyawa gee koisibosonuwa ngoi, 'ona koyamotekuwa 'ai do-dotoko. 'O do-dotoko gee ngini nio'ise-'isene, ge'ena ko ngoinowa, ma 'ena 'ai Deano gee woisulo-suloko. 25 'Iodumu ge'ena tosidemo nginika, ma 'orasi ngoi ka de de nginiosi. 26 Ma 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'o Ro-riwo gee dua 'ai Dea wosidingoto ma ngale 'ai dagali, 'ena 'asa nisidotoko 'o sagala moi-moi, de nisinganono 'okia naga tosidemokau nginika. 27 Ngoi ne'ena 'o sanangi ma titi. Ngoi tinikula 'o sanangi la niosangani 'isoka ngoioli. Gee tinikula-kula nginika ge'ena 'isoka 'o nyawa 'o duniakawa nikula-kula. 'Uwa nia singina 'isusa, 'uwa nimodongo. 28 Ngini nio'isenokau tinisidemo konee: 'Ngoi 'asa totagi, ma 'asa toboali nginino.' Nako ngini nisibosono ngoi, ngini dua niomorene ngoi totagi 'ai Deaka, sababu 'una 'ifoloi woamoko de de ngoi. 29 Ma 'orasi ne'ena, 'iodumu ge'ena koidadiwasi 'ena tinisidemokau. La nako gee dua 'idadi, ngini 'asa niongaku. 30 Ngoi dua koikudaiwau tobicara de de ngini, sababu ma 'orasi ya'adonokau 'o duniaka 'ipa-pareta ge'ena la 'o Tokata ma Koana ge'ena 'iboau. Ma 'ena koi'akunuwa 'ipareta ngoi. 31 Ma ge'ena 'iodumu salingou 'idadi la 'o nyawa 'o duniaka yasahe 'ato ngoi towisibosono 'ai Dea, de tadiai 'o sagala moi-moi gee 'ai Dea wosulo-suloko. Aa, nou ngone pomagoraka ne'enaka!"

15:1 'O Yesus wongoseli, "Ngoi ne'ena 'isoka 'o 'anggur ma gou-goungu ma roese, de 'ai Dea 'una ge'ena ma 'anggur ma bairi wodi-diai. 2 Ma 'anggur ma sago gee koisowo-sowokuwa ge'ena ma bairi wodi-diai gu'una wa'oto, de ma sago gee 'isowo-sowoko ge'ena wodetebini, la ma sowoko 'ifoloiosi 'ikudaioka. 3 Ngini niotebinokau sababu 'o do-dotoko gee tinikula-kulakau. 4 Ngini salingou tatapu de de ngoi, de ngoi tatapu de de ngini. 'Isoka 'o 'angguoli nako ka ma roesoka duga ge'ena koidadiwa 'isowoko. So nako 'imau 'isowoko ge'ena salingou 'uwa 'imasipidili ma roesoka. Koge'enali mita ngini 'idadi niadiai 'okia sonaa yaowa-owa nako ngini konimasipidiluwa de de

ngoi. 5 Ma gou-goungu ngoi 'isoka 'o 'anggur ma roese, de ngini ma sago-sago. 'O nyawa gee tatapu de de ngoi de ngoi de de 'ona, 'ona ge'ena 'isoka 'o 'angguroli tanu ma sowoko 'o gudaioka. Sababu ko de ngoiwa, ngini konimado-do'oawa. 6 'O nyawa gee koyotatapukuwa ngoioka, 'asa yaki'umo 'isoka 'o 'anggur ma sago-sago gee koisowokuwa so ya'oto de ya'umo. So gee 'i'osauku 'asa de yatoomu so yositaulu. 7 Nako ngini tatapu nimarimoi de de ngoi de 'ai do-dotoko naga 'ania singinaka, 'okia naga bato niomau nioga'asoko 'ai Deaka, ge'ena 'asa nimadamake. 8 Nako ngini 'ikudai niadiai yaowa-owa, ge'ena 'ai Dea wisitedene. Ma ngekomo ge'ena ngini ma gou-goungu niodadi 'ai do-domoteke. 9 'Isoka 'ai Dea woisibosono ngoi, koge'enali mita ngoi tinisibosono ngini. Ge'enau so 'ai dora nginika niosi-singina de 'uwa nimasimada. 10 Nako ngini niamoteke 'ai pareta moi-moi, ngini tatapu nio'ahu 'ai dora ma sigoronaka. 'Isoka ngoi tatapu 'o Dea 'awi dora ma sigoronaka, sababu tamoteke 'awi pareta moi-moi. 11 'Iodumu ne'ena tosidemo nginika, la ngini niomorene sababu ngoi, de to ngini 'ania morene 'idadi 'itotomo. 12 Nanedau tinisulo-suloko ge'ena la: Nimakadora moi de moi, 'isoka ngoi tinidora ngini. 13 'O dora gee 'ifoloi 'iamoko ge'ena la yakiriwo manga manai sigado ngaro yosongene ma yomodeke. 14 Ngini ge'ena to ngoi 'ai ma-manai, nako la ngini niamoteke 'ai pareta. 15 Ngini kotinisi'asokuawau 'ai ro-riwo, sababu 'o ro-riwo koyanakowa 'okia gee naga manga tuangi wi di-dibangi. Ngini tinisi'asoko 'o giamanai, sababu 'iodumu gee to'isenino 'ai Deaka, tositotarokau nginika. 16 Ngoi ne'ena ko nginiwa niiriki, so 'ena ngoi tiniiriki ngini de tinisuloko niotagi niadiai 'ai manarama la de ma sowoko, de ma sowoko gee koito-torouwau. La 'ai Dea 'asa winikula 'okia naga bato nioga'asoko 'unaka de to ngoi 'ai pareta. 17 Naneda to ngoi 'ai besesongo nginika: Niomasikabosono moi de moi." 18 "Nako la 'o nyawa 'o duniaka nidu'uduku nginika, niongano-nganono, 'isira ngoino 'idu'udukokau. 19 Nako ngini niomarimoi de 'o nyawa 'o duniaka gee koyamotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ma raiokau 'ona 'asa nisibosono. Ma ngoi tiniirikokau 'o duniaka ne'ena ma ngale nimoteke ngoi, so ngini konimarimoiwau de de 'ona. Ge'enau so 'ona nidu'uduku nginika. 20 Niongano-nganono 'okia naga gee tosidemokau nginika, ' 'O ro-riwo koi'iwa 'ifoloi yodaduie de manga tuangi.' Nako 'ona 'ihalebiruokau ngoi, 'ona 'asa nihalebiru ngini mita. Nako 'ona yamoteke 'ai do-dotoko, 'ona 'asa yamoteke mita to ngini 'ania do-dotoko. 21 Ge'ena 'iodumu dua 'ona yodiai nginika, sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke, de sababu 'ona kowinakowa 'una gee woisulo-suloko. 22 Nako ngoi kotainowa de kotakisidemowa 'onaka 'iodumu ge'ena, ge'ena 'ona manga sala koi'iwa. Ma ne'ena 'ona koidadiwau yongose 'ato 'ona koyosikanakowa 'o sowono. 23 'O nyawa gee ngoino 'idu-du'uduku, ge'ena widu'uduku 'ai Deaka. 24 Nako 'onaka naga ngoi kotodaiwa 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'o nyawa 'iregu koyodaiwasi, 'ona koyakisisalawa. Ma ne'ena 'ona yamakekau, ma 'ona 'idu'uduku ngoino de 'ai Deaka. 25 Ma ge'ena salingou koge'enau moteke 'okia naga gee 'isitulisuku to 'ona manga besesongo ma bukuoka ge'ena la: ' 'Ona 'idu'uduku ngoino ma sababu koi'iwa.' 26 Ngoi 'asa tinisidingoto 'o Ro-riwo ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee dua 'isidumutu 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. Nako 'ena 'iboa, 'ena 'asa wosisakisii ma ngale ngoi. 27 De ngini mita salingou nisisakisii ngoi, sababu ngini de de ngoiou ka ma si-sirakasi."

16:1 " 'Iodumu ge'ena tinisidemokau nginika la 'uwa 'ania singina 'i'ogu de koniongakuwau ngoino. 2 Ngini 'asa niginiiki 'o lo-lomu ma woa-woaka. De dua ma 'orasi ya'adono, 'o nyawa gee nito-to'oma ngini 'asa yongose bari ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wileleani. 3 'Ona koge'ena yodiai nginika sababu kowinakowasi 'ai Dea de mita ngoi. 4 Ma ne'ena tinisidemo ma ngale ge'ena, la dua gee 'idadi, ngini nionganonie 'ato ngoi tosidemokau nginika." " 'Iodumu ge'ena kotinisidemowa ka ma mulaenginosi, sababu ngoi ka de de nginiosi. 5 Ma ne'ena ngoi 'asa totagi 'ai

Deaka gee woisulo-suloko; de nginioka naga ka moi ma koyosanowa kiaka ngoi totagi. 6 Ma 'orasi ne'ena ka 'ania singinali 'isusa, sababu ngoi tongose 'ato totagiou. 7 Ma ngoi tinisitotara gee ma gou-goungu: Niosanangioka ngini nako ngoi totagi; sababu nako ngoi kototagiwa, 'o Ro-riwo ge'ena dua koiboawa nginino. Ma nako ngoi totagi, ngoi 'asa tasuloko 'ena 'iboa nginino. 8 Nako 'ena 'iboa, 'ena 'asa yakisisahe 'o nyawa 'o duniaka ma ngale 'o sowono, 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, de 'o hukumani. 9 'Ena 'asa 'isidumutu 'ato koingakuwa ngoino ge'ena 'o sowono; 10 de 'isidumutu 'ato 'o do-dotoko 'iti-tiai sababu ngoi totagi 'ai Deaka, de ngini dua konimakewau; 11 mita 'isidumtu ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu dua wakihakimi 'o nyawa 'o duniaka, sababu wahukumokau 'o dunia ne'ena yapa-paretano ge'ena la 'o Tokata ma Koana. 12 'O gudaiosi tomou tinisidemo, duga ma 'orasi ne'ena konia'akunuawasi niadawongo. 13 Ma nako 'o Ngomasa ge'ena 'iboa, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee 'isidumu-dumutu 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, ngini 'asa nisi'asa ma ngale niosikanako 'o sagala moi-moi 'iti-tiai. 'Ena 'asa 'ibicara ka de to 'enawa ma sirete ma mau, ma 'ena 'asa 'isitotara 'okia naga gee 'i'isenokau. De 'ena 'asa nisidemo 'okia naga gee dua 'asa 'idadi. 14 'Ena 'asa 'isitedene ngoi, sababu 'okia naga gee 'isitota-totara nginika, ge'ena ngoioka 'i'isenino. 15 'Iodumu gee to 'ai Dea ge'ena to ngoi. Ge'ena ma sababu so ngoi tongose 'ato 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemo-demo nginika ge'ena ngoioka 'i'isenino." 16 "Ka 'o 'orasi moiou de ngoi konimakewau, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngoi nimatekauoli." 17 'O Yesu 'awi do-domoteke yamuruo naga yomakasano moi de moi, " 'Awi dumutu 'okia wongose ngoneno: 'Ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa konimakewau ngoi, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa nimakeli ngoi'? Mita 'okia ma dumutu: 'Ngoi totagi 'ai Deaka'?" 18 De 'ona kayomakasano koyomaogoruwa, " 'Okia ma ngale 'ka 'o 'orasi moiou'? Ngone kopasahewa 'una wobicara ma ngale 'okia!" 19 'O Yesu kawakidanakoka 'ato yomau yosano 'unaka, so kawongosekau, "Kangano tongose, 'Ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa konimakewau, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa nimakeli ngoi.' Ge'ena ngini niatiba-tibangi? 20 Kaniongaku bato, ngini 'asa nio'ari de nioto-tora, ma 'o dunia 'asa 'imorene. Ngini 'asa 'ania singina 'isusa, ma 'ania singina ma susa ge'ena 'asa 'imasitagali de 'o morene. 21 Nako 'o ngeweka mimoi rekeni momaku'arenoka, ge'ena 'ami singina 'isusa sababu ma 'orasiou mosangisara. Ma gedagee mokuatokau, ge'ena mamongorokau 'ami sangisara ge'ena, ngano momorene sababu 'o ngowaka ma giau moi 'iboa 'o duniano. 22 Koge'enali mita ngini: Ne'ena ngini 'ania singina 'isusa, ma ngoi de de ngini 'asa pomakamakeli, so 'ania singina 'asa 'imorene; de 'o morene 'ania singinaka ge'ena komoiwa 'idadi ya'ese. 23 Ge'ena ma wangeka ngini dua ko 'okiawau niosano ngoino. Kaniongaku bato: 'Okia naga bato nioga'asoko 'ai Deaka de to ngoi 'ai kuasa, ge'ena 'ai Dea 'asa winikula. 24 Sigado ma 'orasi ne'ena ngini koniomaga'asokuawasi 'o kianikia de to ngoi 'ai kuasa. Niomaga'asoko la ngini 'asa nimadamake, la posironga de niomorenoka." 25 "Ge'ena 'iodumu tinisidemo de 'o cagulu. Ma 'asa ya'adono ma 'orasi, ngoi kotopakewau 'o cagulu, ma katinisiti-tiaikau ma ngale 'ai Dea. 26 Ma 'orasi ge'ena ngini 'asa nimaga'asoko 'ai Deaka de to ngoi 'ai kuasa. Ngoi kotongosewa 'ato ngoi 'asa tinidaga'asoko 'ai Deaka, 27 sababu 'ai Dea ma sirete winisibosono ngini. 'Una winisibosono ngini, sababu ngini nisibosono ngoi, de niongaku 'ato ngoi toboa ma Jo'oungu ma Dutuno. 28 Ma goungu ngoi 'ai 'asali 'ai Deano, de toboanou 'o duniaka. Ma ne'ena ngoi tamada 'o dunia ma ngale tolio 'ai Deaka." 29 Ge'enaka de 'o Yesu 'awi do-domoteke kayongosekau 'unaka, "Ma 'orasi ne'ena Jou nobicara kanositi-tainou de konosica-caguluwau, 30 de ngomi mianako Jou ngona nosikanako 'okia sonaa. Kawimoi ma koiparaluuwau wosano 'o kianikia ngonaka Jou. Ge'ena so ngomi miongaku Jou ngona noboa ma Jo'oungu ma Dutuno." 31 'O Yesu wosango 'onaka, "So ne'ena ngini niongaku? 32 Niongano-nganonono, ma 'orasi 'asa ya'adono de ya'adonokau, ngini 'asa nisibiakoroka. Ngini 'asa niolio moi-moi 'ania woaka de nisidamadaku tomatengokasi. Ma ngoi

kotomatengokawa sababu 'ai Dea naga de de ngoi. 33 'Iodumu ne'ena tinisidemo la ngini niamake 'o sanangi sababu ngini de de ngoi ka moi. 'O duniaka ngini 'asa niosangisara. Ma 'ania singina niatongosonino! Ngoi talakuokau 'o sagala moi-moi 'o duniaka gee kowidomotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu so!"

17:1 'O Yesus koge'ena wongoseka de 'o diwangie womatagade de kawongosekau, " 'Aba, ne'ena ma 'orasi ya'adonokau. So noisitedenou ngoi 'ani Ngowaka, la ngoi mita tonisitedene ngona 'Aba. 2 'Aba ngona nokulakau 'ani kuasa ngoino 'ani Ngowakino, ma ngale takipareta 'o nyawa 'iodumu de takikula 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali 'o nyawa 'iodumika gee ngona nokula-kulakau ngoino. 3 Nanedau ma 'ahu ma dutu 'ika-kakali gee; ge'ena la ninako 'Aba Jo'oungu ma Dutu gee nomatengotengoka, de ngoi ma Yesus Kristus gee 'Aba noisulo-suloko. 4 Ngoi tonisitedenokau 'o dunia ma dekuoka ne'ena, ma ngekomo tosiduanga 'ai manarama gee ngona nokulakau ngoino. 5 'Aba! Noisitedenou ma 'orasi ne'ena 'ani bionoka, de 'ai kumati gee nagau 'ani bionoka ka 'o dunia ma koisidadiwasi 'ena. 6 Ngoi tomanarama so 'o nyawa-nyawa 'o duniaka ne'ena gee ngona 'Aba nosito-togumokau ngoino, ninakokau 'Aba. 'Ona ge'ena to ngona 'ani rongamoi, de ngona nakisisarakaniokau ngoino. 'Ona yodomotekokau to ngona 'ani demo. 7 Ma 'orasi ne'ena 'ona yanakokau 'ato 'iodumu gee 'Aba nokula-kulano ngoioka, ge'ena ma titi ngonano 'Aba. 8 Sababu tositotarokau 'onaka 'ani demo-demo gee nokula-kulano; de 'ona yadawongokau. 'Ona yanako 'ato ma gou-goungu ngoi toboa ngonano 'Aba de 'ona yongaku 'ato ngonau noisulo-suloko. 9 Ne'ena ngoi tosilahidoa ko 'o nyawa 'o duniaka 'iodumuwa, so duga ka 'o nyawa-nyawa gee 'Aba ngona nokulakau ngoino, sababu 'ona ge'ena to ngona 'ani rongamoi 'Aba. 10 'Iso de to ngoiou 'ai nyawa ge'ena la to ngona mita; de 'iso de to ngonau 'Aba ge'ena to ngoi mita. Ma ngekomo 'ona so 'o nyawa 'isitedene ngoi. 11 Ma 'orasi ne'ena ngoi toboa ngonaka 'Aba. Ngoi dua kotomanoawau 'o duniaka; ma 'ona 'o duniakasi. 'Aba notebi-tebini! Tanu nakijaga 'ona de to ngona 'ani kuasa ma guata, ge'ena la 'o kuasa gee ngona 'Aba noikulakau la 'ona 'idadi ka moi, 'isoka ngona 'Aba de ngoi ka moi. 12 Ma 'orasi ngoi ka de de 'onasi, ngoi takijagakau 'ona de to ngona 'ani kuasa ma guata -- 'o kuasa gee ngona 'Aba nokulano ngoino. Ngoi takijagakau 'ona, ka moi ma koyoisanguwa, duga ka 'una gee salingou woisanga; la de ge'ena 'idadi 'okia naga gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 13 Ma 'orasi ne'ena ngoi toboa ngonaka 'Aba. 'Iodumu ne'ena tosidemo ma 'orasi ngoi ka 'o duniakasi; la 'ona yomorene ma sala sababu ngoi. 14 Ngoi tositotarokau 'onaka to ngona 'Aba 'ani demo, de 'o dunia ma nyawa yakidu'uduku 'onaka, sababu 'ona ko 'o dunianowa. Kaimatero de ngoi, ngoi mita ko 'o dunianowa. 15 Ngoi kotoga'asokuwa naki'ese 'o duniaka ne'ena, ma ngoi toga'asoko la nakijaga la 'uwa 'o Tokata ma Koana yakitaili. 16 'Isoka ngoioli ne'ena kotomarimoiwa de 'o dunia ma nyawa, 'ona mita koyomarimoiwa de 'o dunia ma nyawa. 17 Nakidiai 'ona ge'ena ka to ngona 'Aba, ma ngekomo 'o do-dotoko 'iti-tiai. 'Ani demou 'Aba ge'ena la 'o do-dotoko 'iti-tiai. 18 'Isoka ngona 'Aba noisulokokau 'o duniano, koge'enali mita 'ona takisuloko 'o duniaka. 19 Ma ngale 'ona, ngoi tomasisarakani 'ai 'ahu 'idadi ka to ngona 'ani rongamoi 'Aba, la 'ona mita 'idadi ka to ngona 'ani rongamoi ma ngekomo 'ani do-dotoko 'iti-tiai. 20 Ngoi takisilahidoa duga ka 'onawa ne'ena. Ma mita 'o nyawa-nyawa gee dua yongaku ngoino de to 'ona manga sakisii ne'ena. 21 Ngoi toga'asoko 'Aba, la 'ona yoodumu ka moi, 'isoka ngona de de ngoi pomarimoi, de ngoi de de ngona. Tanu 'ona 'idadi ka moi de de ngone la 'o dunia ma nyawa yongaku 'ato ngonau 'Aba noisulo-suloko ngoi. 22 Ngoi todiaiokau 'ona yokumati, kaimatero de ngona noidiaiokau ngoi tokumati, la 'ona 'idadi yomarimoi, 'isoka ngoneli mita pomarimoi; 23 ngoi naga de de 'ona de ngona 'Aba de de ngoi; la 'ona ma gou-goungu ka moi. So ma rai 'o dunia ma nyawa 'asa yanako 'ato ngoi ne'ena ngona noisulokino, de ngona 'Aba nakisibosono 'ona kaimatero de ngoino. 24 'Aba, ngoi tomou 'o

nyawa gee ngona nokulakau ngoino, 'ona de de ngoi kiaka naga taika, la 'ona yamake 'ai kumati gee ngona 'Aba noikulano, sababu ngona noisibosonokau ka 'o dunia ma koisidadiwasi. 25 'Aba noloa-loa! 'O dunia ma nyawa koninakowa ngona, ma ngoi toninako; de 'o do-domoteke no'ona yanakokau 'ato ngonau 'Aba noisulo-suloko. 26 Ngoi tosidumutokau 'onaka 'ani kuasa 'Aba; de ngoi dua kotomaogoruwa todiai koge'ena, la 'ani dora ngoino gee takikulakau 'onaka, tatapu to 'ona manga singinaka de ngoi ka moi de de 'ona."

18:1 'O Yesus wolahidoaka koge'ena, deika 'una de 'awi do-domoteke yotagi 'o Kidron ma 'akere ma songene ma songonaka. Ge'enaka 'o bairi 'o ngai moi so 'o Yesus de 'awi do-domoteke yowosanga ge'enaka. 2 'O Yudas gee 'o Yesus wiwuku-wukunu gu'una, wosikanako 'o ngii ge'ena; sababu 'o Yesus de 'awi do-domoteke 'ijaga yomalomu-lomuou ge'enaka. 3 So 'o Yudas wotagi ge'enaka de waki'asa 'o Romaka ma tentara 'o bolu moi de ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga yamuruo naga gee 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka yakisuloko. 'Ona yo'asa 'o dae, 'o poci, de 'o burane. 4 'O Yesus wanakokau 'iodumu gee dua 'idadi 'unaka. So womasisori gee yoboa-boano go'ona de wosano, 5 "Nagu'una wininonu?" 'Ona yosango, " 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa." 'O Yesus wongose, "Ngoiou ne'ena." 'O Yudas gee 'o Yesus wiwuku-wukunu gu'una woma'okode ge'enaka de de 'ona. 6 Gee 'o Yesus wongose 'ato, "Ngoiou ne'ena," de 'ona yoodumu yomasidorusu manga dudunoko de kayaruba. 7 Ma moiosi 'o Yesus wosano 'onaka, "Nagu'una wininonu?" 'Ona yosango, " 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa." 8 'O Yesus wongose, "Tosidemokau 'ato ngoiou ne'ena. De nako ma goungu ngoi ninonu, niakimadaka 'iregu-regu gee yotagi." (9 De koge'ena wongose, 'idadiokau 'okia naga gee 'o Yesus wosidemokau bene'ena koidadiwasi 'ena: " 'Aba 'o nyawa gee ngoino nokula-kula, ka moi ma koyoisanguwa.") 10 'O Simon Petrus gee 'o wase 'o ngai moi wo'asa, wa'aikie de wisi'oto ma 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwoka so 'awi ngauku ma giniraka ma 'itoaka. 'O ro-riwo gu'una 'awi ronga 'o Malkus. 11 So 'o Yesus kawongosekau 'o Petrusika, " 'Ani wase nasarumukoli! Bolo ngona nongose ngoi kotomodekuwa? tosangisara moteke 'ai Dea wositatapuokau?" 12 Ge'enaka de 'o Romaka manga tentara de manga kapita de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma jo-jaga 'o Yesus witagoko de wipusuku. 13 Ma si-siraka 'ona 'o Yesus wi'asa wisitaari 'o Hanasika, 'o Kayafas ma toroa. 'O Kayafas ge'ena 'o 'Imam ma Amoko moi ma taunu ge'ena. 14 De 'unau ge'ena wakidongosekau 'o Yahudioka manga balu-balusika 'ato 'ifoloi yaowa wimoi wosongene ma ngale to ngone nanga nyawa yoodumu. 15 'O Simon Petrus de 'o do-domoteke 'iregu wimoi 'o Yesus wimoteke. 'O do-domoteke 'iregu gu'una 'o 'Imam ma Amoko winako; so 'una mita wowosanga de 'o Yesus ma 'Imam ma Amoko 'awi ginitarika. 16 'Ena 'o Petrus 'una wota-tamaa ma dudunoka, 'o ngoranoka. Ge'enaka de 'o do-domoteke 'iregu gu'una wosupu de wobi-bicara de 'o ro-riwo mimoi gee 'o ngorana mojaga-jaga, ge'enaka de misingosama 'o Petrus dokaika 'o ginitarika. 17 'O ro-riwo 'o ngorana mojaga-jaga gumuna kamongosekau 'o Petrusika, "Ee, ngona mita 'o nyawa gu'una 'awi do-domoteke?" 'O Petrus wosango, "Ko'uwa." 18 Ma 'orasi ge'ena 'o 'alo 'isupuokau so 'o roro-riwo de yojaga-jaga go'ona 'o 'uku yotaulieu de yomasaukikau ge'enaka. 'O Petrus waika de woma'okode womasauku de de 'ona. 19 Ma 'Imam ma Amoko 'awi ngiioka de 'o Yesusika wisano ma ngale 'awi do-domoteke de 'awi do-dotoko. 20 'O Yesus wosango, "Ngoi kaitaurika tobi-bicara tositi-tiaika 'o kawasa ma bionoka, kaitaurika todotoko 'o lo-lomu ma woa-woaka de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, gee biasa 'o Yahudioka yomalomu-lomu ma ngiioka. Koma'iwa 'o kianikia tosidemo tosipongo-pongono. 21 'Ido'oa so ngona nosano ngoino? Nakisano 'ona gee yo'ise-'isenokau ngoi todotoko. Ma raiokau 'ona yanako 'okia tongose." 22 Gee 'o Yesus koge'ena wongose, de 'o jo-jaga wimoi ge'ena wopoka 'o Yesusino de kawongosekau, "De nomoroinoka nobicara koge'ena 'o 'Imam ma Amokika!" 23 'O Yesus

wosango, "Nako ngoi tosidemo 'o kianikia ko ma gounguwa, kaniosidemo bato. Ma nako 'okia naga tosidemo-demo ge'ena la ma goungu, 'ido'oa so noipoka?" 24 Ge'enaka de 'o Hanas wosuloko 'o Yesus wi'asa de wibu-busuoka 'o Kayafasika ma 'Imam ma Amoko gu'una. 25 'O Simon Petrus kawomasaukikasi woma'okode ge'enaka, de 'o nyawa-nyawa kayongosekau 'unaka, " Ma rai ngona mita 'o nyawa gu'una 'awi do-domoteke. Bolo?" Ma 'o Petrus womasipongono wongose 'ato, "Ko'uwa!" 26 'O 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwo wimoi ge'ena la 'o araka moi de 'o nyawa wimoi gee 'awi ngauku 'o Petrus wa'oto so kaiatetikau, kawongosekau, "Ma rai ngonau tonimake 'o bairoka gee de 'o Yesus, bolo?" 27 Ge'enaka de 'o Petrus womasipongonoli wongose 'ato, "Ko'uwa." De ma 'orasi ge'ena 'o namoro 'isorene. 28 Kayaika 'ibibini de 'o Yesus wisisupu 'o Kayafas 'awi woaka wi'asa ma gubernur 'awi kadatoka. 'O Yahudioka ma sirete koyowosanguwa 'o kadato ma dodaka, la 'uwa yomediri moteke manga 'agama ma 'atorangi, sababu 'ona yomau yomoteke Wakisisupu ma Wange ma ngodomo. 29 Sababu ge'ena 'o Pilatus wosupuka wosano, " 'Okia winikalaki 'o nyawa nu'una?" 30 'Ona yosango, "Nako la 'una ko 'okiawa wasala, ngomi komi'asawa 'o nyawa nu'una ngonaka 'Aba Gubernur." 31 'O Pilatus kawongosekau 'onaka, "Wini'ese la wini'urusu moteke to ngini ma sirete 'ania hukumu!" Ma 'o Yahudioka yosango, "Ngomi 'o Romaka ma Koana ma Amoko komisidabiwa 'o nyawa miahukumu miakiso-songene." (32 Ne'ena moteke 'okia naga 'o Yesus wosidemokau ma ngale dua wosongene ma dodagi.) 33 'O Pilatus wowosangoli 'awi kadato ma dodaka de 'o Yesus wi'asokino de wosano, "Ngona 'o Yahudioka manga Koana?" 34 'O Yesus wosango, " 'O sa-sano ne'ena ka ngonano ma sirete bolo naga 'o nyawa 'iregu yosidemokau ngonaka ma ngale ngoi?" 35 'O Pilatus wosango, "Ngoi ne'ena ko 'o Yahudiwa ma nyawa! Gee ni'asa ngoino ge'ena to ngona ma sirete 'ani nyawa de 'o 'imam ma sae-saeke. 'Okia nadiaiokau?" 36 'O Yesus wongose, "Ngoi 'ai pareta ko 'o dunianowa ne'ena. Nako la 'ai pareta 'o duniano ne'ena, 'ai nyawa-nyawa 'asa yokudoti la ngoi 'uwa 'i'asa 'o Yahudioka manga balu-balusika. Ma ma goungu to ngoi 'ai pareta ko ne'ena 'o dunianowa!" 37 So 'o Pilatus wosano 'unaka, "Nako koge'ena, ngona ma Koana?" 'O Yesus wosango, "Ngona ma sirete nongosekau. Ngoi tosupu 'o duniano de taino 'o duniano ne'ena ma dumutu ma ngale tositotara 'o loa. 'O nyawa gee yodua-duaka 'o loa ge'ena, yosigisene ngoino." 38 'O Pilatus wosango, " 'O loa ge'ena ma ngale 'okia?" Ge'enaka de 'o Pilatus wosupuoli 'awi kadatoka de kawongosekau 'o Yahudi ma nyawaka, "Ka 'o ngai moi ma kotodamakewa 'o nyawa nu'una 'awi sowono. 39 Ma moteke to ngini 'ania 'adati, Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'isinoimi ngoi takisisupu 'o bui ma nyawa womatengo. Niomodeke ngoi towisisupu 'o Yahudioka manga Koana nginika?" 40 'Ona yosango yomapo-poaka, " 'Uwa 'una. 'Ena 'o Barabas!" ('O Barabas 'una ge'ena wo'ora-'ora de woto-to'oma.)

19:1 Ge'enaka de 'o Pilatus wowosanga de wakisuloko 'o tentara 'o Yesus wiribesana. 2 De 'o tentara yodiai 'o Yesus 'awi tuala moi 'o gota ma sago-sago 'ito-totowoko de wi saeoka yosinoaku ma ngale wisiti-tingoono. Ge'ena 'iduanga de 'o baju 'ikaku-kakuruku ya'ungu-'ungu wisinoaku, 3 de yaika yogi-gilioka 'unaka kayongosekau, "Ce! Ce! 'O Yahudioka manga Koana!" De 'ona wipoka. 4 Ge'ena 'ipasa de 'o Pilatus ma moiosi wosupu de kawongosekau 'o nyawa yoku-kudaika, "Bika winilega towisisupuno 'ania bionoka, la nianako 'ato ngoi kotodamakewa 'awi sowono ka moi ma." 5 So 'o Yesus wosupu de 'awi tuala 'ito-totowoko de wi baju 'ikaku-kakuruku ya'ungu-'ungu, de 'o Pilatus wongose 'onaka, "Nudau 'o nyawa gu'una." 6 Gee 'o 'imam ma sae-saeke de yojaga-jaga go'ona wimake 'o Yesus, de yosigaso-gasoko, "Winisidele 'o salipoka! Winisidele 'o salipoka!" De 'o Pilatus wongose 'onaka, "Neda wini'eseno la ngini ma sirete winisidele, ngoi kotodamakewa 'awi sowono ka moi ma." 7 'O Yahudioka ma nyawa yosango, "Moteke to ngomi mia hukumu, 'una

ge'ena salingou wihukumu wiso-songene, sababu 'una womasironga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka ma ngale 'una womasitero ma Jo'oungu ma Dutu." 8 'O Pilatus gee wo'isenoka koge'ena yongose, de 'ifoloiosi wimodongo. 9 So wowosangoli 'awi kadato ma dodaka de gee 'o Yesus wisingosamika de 'o Pilatus wosano 'unaka, "Ngona ne'ena ni 'asali kiano?" Ma 'o Yesus kowosangowa. 10 So 'o Pilatus wongoseli, "Nooluku nobicara ngoino? Ngona nanakokau ngoiou ne'ena tokuasa nisipidili bolo nisidele 'o salipoka!" 11 De 'o Yesus wosango, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu kowonikulawa 'o kuasa ge'ena, ngona ka ma eta ma koidadiwa noipareta. Sababu ge'ena 'o nyawa gee 'isisarakani ngonaka, to 'ona 'ifoloi manga sowono 'iamoko de to ngona." 12 'O Pilatus kawo'isenoka ge'ena de ma ngekomo wononu la 'o Yesus wisipidili. Duga 'o Yahudioka yosigaso-gasoko 'o Pilatusika 'ato, "Nako ngona wonisipidili, ge'ena ngona konogiamanaiwau de 'o Kaisar! Sababu nago'ona la yomasironga 'o Koana, 'ona ge'ena 'o Kaisar 'awi musu!" 13 So gee 'o Pilatus wo'isenoka manga demo ge'ena, de 'o Yesus wisisupuka de 'o Pilatus wogogeruku 'o sowono yolega ma diai ma go-gogeroka, 'o ngioka gee yosironga 'o Teto 'Inao-nao. ('O Ibranioka yosironga 'o Gabata.) 14 Ma 'orasi ge'ena 'o wange 'ikoronau, Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'isoriokau. 'O Pilatus kawongosekau 'o nyawa-nyawaka go'ona, "Nee 'ania Koana!" 15 De 'ona yosigaso-gasoko, "Winito'oma! Winito'oma! Winisidele 'o salipoka!" 'O Pilatus wosano 'onaka, "Salingou ngoi towisidele 'ania Koana?" De 'o 'imam ma sae-saeke yosango, " 'Amia koana duga ka 'o Kaisar womatengoka!" 16 So 'o Pilatus 'o Yesus wisisarakani 'onaka ma ngale wisidele 'o salipoka. So 'o solodado wi'ese de wi'asakau. 17 'O Yesus wisisupu ma kotaka ge'ena, de wamoku 'awi salip wa'asa 'o ngii moika gee yosironga " 'O Saeke ma Kobongo ma Ngii". ('O Ibranioka yosironga 'o Golgota.) 18 Ge'enaka doka 'una wisidele 'o salipoka. Wisidisidele de de 'una 'o nyawa yamididi. Wimo 'awi gubalioka, de wimo 'awi giniraoka so 'o Yesus 'una ma goronaka. 19 'O Pilatus wosuloko 'o Yesus 'awi salipoka 'awi saeke ma dekude yosilefoka koneda, " 'O Yesus 'o Nazaretino, 'o Yahudioka manga Koana." 20 'O Yahudioka manga gudai yabaca 'ituli-tulisika ge'ena, sababu 'o Yesus wiside-sidele 'o salipoka ma ngii ge'ena 'o kotaka 'ena koikurutikawa. 'Isituli-tulisika ge'ena 'o Ibranioka de 'o Latinoka de 'o Yunanioka manga demo. 21 'O 'imam ma sae-saeke 'o Pilatusika yongose 'ato, " 'Uwa 'isitulisika ' 'O Yahudioka manga Koana', la 'ena 'isitulisika, ' 'O nyawa nu'una wongose 'ato, Ngoi ne'ena 'o Yahudioka manga Koana.' " 22 Ma 'o Pilatus wosango, "Gee 'isitulisikau ge'ena tatapu koge'enu." 23 'O tentara gee 'o Yesus wisidele 'o salipoka 'iduanga, de wi pakeangi ya'ese so yomasibula yaruatoka; so 'o nyawa moi 'o ngai moi. De 'awi juba mita ya'ese. 'Awi juba ge'ena ma yodiai kadaku de 'isikauku sigado daukuku 'itotaroka ma gu-guriti koi'iwaka. 24 Ma tentara go'ona yomakadongose 'ato, " 'Uwa pa'ogu-'ogu 'o juba ne'ena. Nou pocabu'undi la nagu'una wadaene ge'ena 'una wa'ese." Koge'ena 'idadi moteke 'isoka kokia naga 'isitulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka ge'ena la: " 'Ona yomasibula-bula 'ai pakeangi de 'ai juba yodu'undi." De ma goungu 'o tentara go'ona yodiai koge'ena. 25 'O Yesus 'awi salip ma dateoka yoma'oko-'okode 'o Yesus ma 'esa, de 'ami 'esa moi ma dutu, 'o ngo Maria 'o Klopas ma wekata, de ngo Maria Magdalena. 26 Gee 'o Yesus wakimake ma 'esa de 'awi do-domoteke gee yomagiamanai ma sala de wisiboso-bosono yoma'okode de wongose ma 'esaka, " 'Eme, gu'una to ngona 'ani ngowaka." 27 'Asa de wongoseli 'awi do-domoteika gu'una, "Gumuna to ngona 'ani 'esa." So ma 'orasi ge'enu de 'ikurue 'o do-domoteke gu'una womi'asakau 'o Yesus ma 'esa momanoa 'awi woaka. 28 'O Yesus wanakokau 'ato ma 'orasi ne'ena 'awi manarama 'iodumu waduankokau, de ge'ena ma ngale la 'okia naga gee 'isitulisokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka gee 'idadi, de kawongosekau, " 'Ai kibiti 'idudungu." 29 Ge'enaka 'o daluku ma cuka 'o sawoko moi ya'oma-'omanga. So 'o spons yawaruoka ma daluku ma cukaku, de 'o gota 'o hisop ma sagoka yosisagatuku de 'awi 'uru ma kaide yodutubo. 30 Deika 'o Yesus wataili ma daluku ma cuka ge'ena, de kawongosekau, " 'Iduankokau!" Ge'enaka de 'awi

saeke wakuduru de 'awi ngomasa 'ipidili. 31 'O Yahudioka ma balu-balusu yooluku 'o nyawa yosonge-songenuku 'o salipoka manga maieti koge'ena 'isidelika Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'ifoloi ne'ena ma moi Pomaoma-omasa ma Wange ge'ena 'o wange ma amoko moi 'iditingaka sababu ma 'orasi 'o Yesu wisidele 'o salipoka ge'ena Pomaoma-omasa ma Wange koya'adonikawasi. 'O Yahudioka yotagi 'o Pilatusika yoga'asoko 'o nyawa yakiside-sidelika gee manga dou ya'ogu de manga songene yosiguti. 32 So 'o tentara yaika de yatisira ya'ogu yamididi manga dou gee yakisidisiidele de 'o Yesu. 33 Gee ya'adono 'o Yesusika, 'ena wimake wosongenokau. So to 'una koya'oguwau. 34 Duga 'o Yesu 'awi meseosika 'o tentara wimoi 'o kuama wositadi; de 'isupu 'o 'aunu de 'o 'akere. 35 'O nyawa gee wamake-make 'okia naga 'idadiokau ge'ena, 'unau wositotara 'iodumu ge'ena la ngini mita niongaku. De 'awi sakisii ge'ena 'itiai, de 'una wanako ge'ena ma gou-goungu 'itiai. 36 Ge'ena 'idadi, moteke 'isoka 'isitulisokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ato, "Dua 'awi kobongo ka 'o ngai moi ma koya'oguwau." 37 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku mita, " 'Ona 'asa wiungi-ungini 'unaka gee wisu-sumoka de." 38 Ge'ena 'ipasa de 'o Yusuf 'o Arimateano woga'asoko 'o Pilatusika la 'o Yesu 'awi maieti wa'ese. ('O Yusuf ge'ena 'o Yesu 'awi do-domoteke ma kawoma'iu-'iunu sababu wakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusu.) 'O Pilatus wosidabi so waika wa'ese 'o Yesu 'awi maieti. 39 Mita 'o Nikodemus gee ma sira 'o obiruku de woboa-boa 'o Yesusino, 'una mita womoteke de 'o Yusuf. 'O Nikodemus wo'asa 'o gota ma tigonu ma bounu yaowa-owa gee yosironga 'o mur 'isikaganuku de 'o gaharu poilia 'o kilo nagi sa'ange la wi maieti yosiesaka. 40 Yamididi go'ona 'o Yesu 'awi maieti ya'ese, de yasao. Yosisao 'o songene ma sa-sao, ka ma moi de 'o mur de 'o gaharu 'isikakaganuku ge'ena, moteke 'o Yahudioka manga 'adati 'o songene yopo'osuku. 41 Gee 'o Yesu wiside-sidele 'o salipoka ma dateoka, ge'enaka 'o bairi 'o ngai moi de ma dodaka 'o bo'osuku ma sungi 'o ngai moi komoiwasi yakidobo'osuku. 42 Sababu 'o bo'osuku ge'ena ka ma sorino, de Pomaoma-omasa ma Wange rekeni ya'adonoka, so 'ona wipo'osuku ge'enakau doka.

20:1 'O 'Ahadi ma wange kaitaru-tarusikasi, ngo Maria Magdalena motagi 'o bo'osukika. De mamake ma bo'osuku ma ngorana ma da-datoko 'o teto gee yatuluruokau. 2 So kamoowa-owara makinonu 'o Simon Petrus de 'o do-domoteke gee 'o Yesu wisiboso-bosono de yomagiamanai ma sala, de kamongosekau 'onaka, "Ma Jou wi'esekau 'o bo'osukoka, ngoi kotanakowa kiaka winoaka." 3 Ge'enaka de 'o Petrus de 'o do-domoteke 'iregu go'ona yotagi 'o bo'osukika. 4 'Ona yamididi kayoowa-owara ma 'o do-domoteke 'iregu gee 'ifoloi wotaiti de 'o Petrus, so 'una 'isira wototara 'o bo'osukika. 5 'Una watutumu ma bo'osuku ma dodaka de wamake 'o songene ma sa-sao ge'enaka, ma 'una kowowosanguwa. 6 'O Simon Petrus wotu'uruno kawogila-gilaka wowosanga ma bo'osuku ge'ena ma dodaka. 'Una wamake 'o songene ma sa-sao ge'enaka, 7 ma 'o Yesu 'awi saeke ma busuku koi'iwau ge'ena wi sa-sao ma datekoka so 'ena 'itingaika 'ipelelenou. 8 Ge'enaka de 'o do-domoteke gee wosiraka 'o bo'osuka, wowosanga mita. 'Una ma wamake de wongaku. (9 Sigado ma 'orasi ge'ena 'ona koyasahewasi 'okia naga gee 'isitulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ato 'o Yesu salingou wowangoli ngaro wosongenokou ma.) 10 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesu 'awi do-domoteke go'ona yolio. 11 Ngo Maria Magdalena moma'okode 'o bo'osuku ma daarioka de mo'ari-'ari. Mo'ari ma de matutumu 'o bo'osuku ma dodaka, 12 de mamake 'o mala'ekati 'o ngai modidi ma baju ya'are-'arese. 'Ena 'igogerie 'o Yesu 'awi songene ma rioka, moi 'awi saekisa de moioli 'awi douoko. 13 'O mala'ekati 'o ngai modidi ge'ena 'isano, " 'Esa 'ido'oa so no'ari?" Ngo Maria mosango, " 'Ai Jou wi maieti ya'esekau, de kotosidongoowa kiaka winoaka." 14 Koge'ena mongoseka, de momadutumu 'ami dudunoko de mimake 'o Yesu woma'okode ge'enaka. Ma muna kominakowa 'ato gu'una 'o Yesu. 15 'O Yesu wosano munaka, " 'Eme, 'ido'oa so no'ari? Nago'ona nakinonu?"

Ngo Maria muna mongose 'una 'o bairi woma-manarama so kamongosekau, "Bereki, nako ngona wonito'orakoka ne'enaka, de noisidemo kiaka woninoaku la towi'ese." 16 'O Yesus kawongosekau munaka, "Maria!" Ngo Maria momadutumu so milega-lega 'o Yesusika de kamongosekau de 'o Ibranioka manga demo, "Rabuni!" (Ngone tanu " 'Aba Guru".) 17 'O Yesus kawongosekau, " 'Uwau noi'ao, sababu ngoi kotoliowasi 'ai Deade. Ma tagi nositotara 'ai riaka dodotika, de nosidemo 'ato ma 'orasi ne'ena ngoi tolio nanga Deade ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutude." 18 So ngo Maria motagi mositotara 'o Yesus 'awi do-domoteika 'ato muna mimakekau ma Jou, de mositotara mita 'iodumu gee ma Jou wosikokidemokau munaka. 19 Kage'enali ma Gareja ma wange 'iobiruku, 'o Yesus 'awi do-domoteke yomalomuno 'o woa moioka yomasidukucika, sababu yakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusika. De 'o Yesus woboa woma'okode manga sigoronaka de kawongosekau, "Tabea, 'Esa moi! Tanu ngini kaniosa-sanangi." 20 Koge'ena wongoseka de wakisidumutu 'awi giama de wi meseoso. Gee 'ona wimake ma Jou de yomorene ma sala. 21 Ge'enaka de 'o Yesus ma moiosi wongose 'onaka, "Tabea! Tanu ngini kaniosa-sanangi. 'Isoka 'ai Dea woisuloko ngoi, koge'enali mita ne'ena ngoi tinisuloko ngini niotagi 'o duniaka ne'ena." 22 Ge'enaka de 'una 'awi ngomasa wakisiuwaka 'onaka de kawongosekau, "Niadawongo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 23 Nako ngini niakisipidili 'o nyawa manga sowono, ma Jo'oungu ma Dutu mita wakisiipidili manga sowono. Nako ngini koniakisiipidiluwa 'o nyawa manga sowono, ma Jo'oungu ma Dutu mita kowakisiipidiluwa." 24 'O Tomas gee wisironga 'o Sago, 'o do-domoteke gee yamogiooko de modidioka wimoi, 'una kowi'iwa ma 'orasi 'o Yesus woboa 'o do-domotekino go'ona. 25 So 'o Yesus 'awi do-domoteke 'iregu-regu kayongosekau 'unaka, "Ngomi mimakekau ma Jou!" Ma 'o Tomas wosango, "Nako ngoi kotamakewasi 'o paku ma rio 'awi giamoka, kotodonoawasi 'ai ra-raga 'awi daboka 'o paku ma rio gee, de kotodonoawasi 'ai giama 'awi meseoso ma daboka, ge'ena ka ma eta ma kotongakuwasi." 26 'O 'ahadi moi 'ipasa de 'o Yesus 'awi do-domoteke yomalomunoli ma ngioka ge'ena, de 'o Tomas mita ge'enaka. 'O ngorana 'iodumu 'ikucioka. Ma 'o Yesus woboa de woma'okode manga sigoronaka, de kawongosekau, "Tabea! Tanu ngini kaniosa-sanangi." 27 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Tomasika, "Nalega 'ai giama de nodonoaku 'ani ra-raga ne'enaka. 'Ani giama nanoaku 'ai meseoso ma daboka. 'Ani singina 'uwau 'ikapulasi ma nongakukau!" 28 'O Tomas kawongosekau 'o Yesusika, "Ngona ge'ena to ngoi 'ai Jou ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee tonisuba-suba!" 29 So 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Ngona nongaku sababu noimakekau! Yosangioka 'o nyawa gee yongaku ngaro koimakewa ma!" 30 'O gudaiosi 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'o Yesus wodi-diai 'awi do-domoteke manga bionoka, ma koisitulisuwa ma bukuoka ne'ena. 31 Ma ne'ena 'iodumu 'isitulisuku, la ngini niongaku 'ato 'o Yesus ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, la de nia ngo-ngaku 'unaka, ngini niamake 'o 'ahu 'ika-kakali.

21:1 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus ma moiosi womasidumutu 'awi do-domoteika 'o Tiberias ma talaga ma batingoka. Konedu 'idadi: 2 Ma moi ge'ena 'o Simon Petrus, 'o Tomas gee wisironga 'o Sago, 'o Natanael 'o Kana ma soanino 'o Galileaka, 'o Zebedeus 'awi ngowa-ngowaka, de 'o Yesus 'awi do-domoteke 'iregu yamididi yomalomuno. 3 De 'o Simon Petrus kawongosekau 'onaka, "Ngoi tomou totagi 'o naoko totagoko." 'Ona kayongosekau, "Ngomi ma miomoteke." So 'ona yotagi 'o ngo'otiruku yoparene. Ma 'o obiri moi ge'ena 'ona ko 'okia-kiawa. 4 Gee 'o wange 'ikurie 'ibaoro de 'o Yesus woma'okode 'o talaga ma batingoka, ma 'ona kowinakowa 'ato 'una ge'ena 'o Yesus. 5 'O Yesus kawongosekau 'onaka, " 'Esa moi, ngini de nia naokoka?" 'Ona yosango, "Koi'iwa." 6 'O Yesus kawongosekau, " 'Ania soma nia'umo nia ngo'otiri ma ginirauku. Ngini 'asa nimadamake 'o naoko." Ge'enaka de manga soma ge'ena ya'umo, duga gee ya'umoku de koya'akunuawau yatobaka

sababu ma naoko kage'enau ma gudaioka ma soma ma dodaka. 7 'O do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala kawongosekau 'o Petrusika, "Dokauda ge'ena ma Jou!" 'O Simon Petrus wo'isenoka 'ato gu'una ma Jou, de womabaju (sababu 'una kowomabajukuwa) de womatebulu 'o 'akeruku wosikaisa 'o dudungisa. 8 'O do-domoteke 'iregu-regu yotu'uru 'o dudungisa 'o ngo'otiruku ma de ma soma yotobaka ma naoko 'i'oma-'omanga. 'Ona 'o dudungoka 'ena koikurutokowa, poilia 'o meteri 'o ratusu moioko. 9 Gee 'ona yo'uti 'o dudungisa, de yamake 'o 'uku ma ngaboso ge'enaka de ma dekuoka 'o naoko de 'o roti. 10 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Bika nia'asano 'o naoko 'o ngai muruoni gee 'asa kaniatagokino." 11 'O Simon Petrus woparene 'o ngo'otirie de watobaka ma soma ge'ena 'o dudungisa. Ma soma ge'ena 'o naoko ya'oma-'omanga 'iodumu kaila-laagomo, 'o ngodumu ratusu moi de 'o nagi motoa de sa'angeka. De ngaro koge'ena ma gudaioka, 'o soma ge'ena koi'etonguwa. 12 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Nou po'odomo." 'O do-domoteke go'ona komoiwa yomoroini yosano 'unaka, " 'Aba ngona nagu'una?" Sababu 'ona yanakokau 'ato 'una ma Jou. 13 Ge'enaka de 'o Yesus womasisori 'onaka wa'ese 'o roti ge'ena de wakikula 'onaka. 'O naoko mita koge'enali wadai. 14 Ne'ena ge'ena ma warasa ma sa'ange 'o Yesus womasidumutu 'awi do-domoteika, gedagee 'una wisimomikokali wosongenukou de. 15 Yo'odomo yaduungino de 'o Yesus kawongosekau 'o Simon Petrusika, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona de 'ona ne'ena, ngona? 'ifoloi noisibosono?" 'O Petrus wosango, "Ma goungu Jou. Jou ngona nanako ngoi tonisibosono ngona." 'O Yesus wosango, "Nakisowohi 'o nyawa gee 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba." 16 Ma warasa ma modidi 'o Yesus wongose 'o Petrusika, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona noisibosono ngoi?" 'O Petrus wosango, "Ma goungu Jou. Jou ngona nanako ngoi tonisibosono." 'O Yesus kawongosekau 'unaka, "Nakisowohi 'o nyawa gee 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba." 17 Ma warasa ma sa'ange 'o Yesus wongose 'unaka, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona noisibosono ngoi?" 'O Petrus 'awi singina 'isusa sababu 'o Yesus wosano 'unaka sigado ma sa'ange. So 'o Petrus wosangoli, "Jou, ngona nanako 'okia sonaa 'iodumu. Ngona nanako ngoi tonisibosono ngona Jou!" Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nakisowohi 'o nyawa 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba. 18 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Ma 'orasi ngona ka 'o dogu'urunosi, ngona ma sirete 'ani gorona nabulu, de kiaka naga bato notagi moteke to ngona 'ani mau. Ma dua nako ngona noperekikou, ngona 'ani giama nodukulaka, de 'o nyawa 'iregu nipusuku de ni'asa kiaka naga gee ngona nooluika." 19 ('O Yesus koge'ena wongose ge'ena wosidumutu kokia dua 'o Petrus wosongene, ma ngale wisitedene ma Jo'oungungu ma Dutu.) Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus kawongosekau 'o Petrusika, "Tatapu noimoteke ngoi!" 20 Gedagee 'o Petrus womadutumu 'awi dudunoko de wimake 'o do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala. ('Unau ge'ena gee 'o 'orasi 'ipasa-pasa yomakadateuku de 'o Yesus ma 'orasi yo'odomo, de gee wosano 'o Yesusika 'ato, "Jou, nago'ona dua niwukunu?") 21 Wimakeka de 'o Petrus kawosanokau 'o Yesusika, "Jou kokia nanuda?" 22 'O Yesus wosango, "Nako kogee ngoi tomau 'una kawo'ahu-'ahu sigado ngoi toboali, ge'ena ko to ngonawa 'ani 'aturu. Ma ngona tatapu noimoteke ngoi!" 23 So ma habari ge'ena 'o do-domoteke yokoki'isenokau 'ato 'o do-domoteke gu'una dua kowosongenuwa. 'Ena momongo 'o Yesus kowongosewa 'ato 'o do-domoteke gu'una dua kowosongenuwa, ma 'ena wongose 'ato, "Nako kogee ngoi tomau 'una kawo'ahu-'ahu sigado ngoi toboali, ge'ena ko to ngonawa 'ani 'aturu." 24 'O Yesus 'awi do-domoteke gu'unau gee wosisa-sakisii 'iodumu ne'ena. De 'unau mita wotulisi ne'ena. De ngone poodumu panako 'okia naga wongose ge'ena ma goungu 'itiai. 25 'Okia sonaa 'iregu-regu 'o gudaiosi

gee 'o Yesus wokadi-diai. Nako kogee 'iodumu ge'ena patulisi pamoi-moi, ngoi tamao 'o duniaka ne'ena kayapailoka 'isidaoto ma buku gee dua 'ituli-tulisuku ge'ena.